

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

Tên đề tài:
MỘT SỐ BIỆN PHÁP GIÁO DỤC GIÁ TRỊ SỐNG VÀ RÈN
LUYỆN KỸ NĂNG SỐNG CHO HỌC SINH LỚP CHỦ NHIỆM

THUỘC LĨNH VỰC: CHỦ NHIỆM

SỞ GD&ĐT NGHỆ AN
TRƯỜNG THPT DIỄN CHÂU 4

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM

Tên đề tài:
MỘT SỐ BIỆN PHÁP GIÁO DỤC GIÁ TRỊ SỐNG VÀ RÈN
LUYỆN KỸ NĂNG SỐNG CHO HỌC SINH LỚP CHỦ NHIỆM

THUỘC LĨNH VỰC: CHỦ NHIỆM

Đồng tác giả: Thái Thị Mùi – Trường THPT Diễn Châu 4
Nguyễn Thị Hồng Nhung - Trường THPT Diễn Châu 4
Tổ: Khoa học xã hội
Bộ môn: Giáo dục công dân
Số điện thoại: 0974 338 306 (Mùi)
0975 8766 729 (Nhung)

Nghệ An, tháng 4 năm 2022

MỤC LỤC

A. MỞ ĐẦU	1
I. Lí do chọn đề tài:	1
II. Mục đích, đối tượng và phương pháp nghiên cứu:	3
III. Tính mới và những đóng góp của đề tài:	3
IV. Kế hoạch thực hiện đề tài:.....	4
V. Phạm vi nghiên cứu	4
B. NỘI DUNG.....	5
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ CƠ SỞ THỰC TIỄN GIÁO DỤC GIÁ TRỊ SỐNG VÀ RÈN LUYỆN KỸ NĂNG SỐNG CHO HỌC SINH LỚP CHỦ NHIỆM.....	5
1.1. Cơ sở lí luận:	5
1.2. Cơ sở thực tiễn:	8
1.2.1 Thực trạng của vấn đề:	8
1.2.2 Điều tra, khảo sát.	9
Chương 2. CÁC BIỆN PHÁP TIẾN HÀNH ĐỂ GIÁO DỤC GIÁ TRỊ SỐNG VÀ RÈN LUYỆN KỸ NĂNG SỐNG CHO HỌC SINH LỚP CHỦ NHIỆM ..	11
2.1. Quan sát và tìm hiểu thực tế.....	11
2.2. Giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh thông qua môn Giáo dục công dân (GDCD).	13
2.3. Giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống thông qua xây dựng “lớp học thân thiện, học sinh tích cực”.	17
2.3.1. Giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh thông qua cơ cấu tổ chức, phân công trực nhật hàng ngày và các buổi lao động công ích.	20
2.3.2. Giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp.....	23
2.4. Phối hợp giữa gia đình, nhà trường và xã hội để giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh.	30
Chương 3. KẾT QUẢ ĐẠT ĐƯỢC CỦA VIỆC GIÁO DỤC GIÁ TRỊ SỐNG VÀ RÈN LUYỆN KỸ NĂNG SỐNG CHO HỌC SINH LỚP CHỦ NHIỆM ..	33
3.1. Đối với tập thể lớp.....	33
3.2. Đối với học sinh.	34

Chương 4. BÀI HỌC KINH NGHIỆM VỀ GIÁO DỤC GIÁ TRỊ SỐNG VÀ RÈN LUYỆN KỸ NĂNG SỐNG CHO HỌC SINH LỚP CHỦ NHIỆM	36
4.1. Giáo viên chủ nhiệm cần nhận thức được tầm quan trọng của giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh và lựa chọn nội dung giáo dục phù hợp với lứa tuổi.	36
4.2. Trong quá trình giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh cần sử dụng đa dạng các phương pháp.....	36
4.3. Xây dựng lớp học đoàn kết, lắng nghe, có tinh thần trách nhiệm.	36
4.4. Giáo viên chủ nhiệm là người luôn đồng hành cùng học sinh trong suốt quá trình giáo dục.....	37
C. KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	38
I. Kết luận:.....	38
II. Kiến nghị:	38

A. MỞ ĐẦU

I. Lí do chọn đề tài:

Giáo dục phổ thông giữ một vai trò quan trọng trong việc tạo dựng mặt bằng dân trí, đáp ứng những yêu cầu phát triển kinh tế- xã hội của một quốc gia. Trong thời đại ngày nay, với tốc độ phát triển như vũ bão của khoa học kỹ thuật và công nghệ, việc nhanh chóng hoà nhập vào cộng đồng khu vực và thế giới đòi hỏi giáo dục phổ thông phải có những bước tiến mới mạnh mẽ nhằm giúp học sinh phát triển toàn diện về đạo đức, trí tuệ, thể chất, thẩm mỹ và các kỹ năng cơ bản nhằm hình thành nhân cách con người Việt Nam xã hội chủ nghĩa, chuẩn bị cho học sinh tiếp tục học lên hoặc đi vào cuộc sống lao động, tham gia xây dựng và bảo vệ tổ quốc.

Khi khẳng định nhiệm vụ của giáo dục, Nghị quyết lần thứ 2 Ban chấp hành Trung ương Đảng khoá VIII đã chỉ rõ: "Giáo dục và đào tạo hiện nay phải có một bước chuyển nhanh chóng về chất lượng và hiệu quả đào tạo, về số lượng và quy mô đào tạo, nhất là chất lượng dạy học trong các nhà trường, nhằm nhanh chóng đưa giáo dục- đào tạo đáp ứng yêu cầu mới của đất nước. Thực hiện nâng cao dân trí, đào tạo nhân lực, bồi dưỡng nhân tài, phục vụ cho sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước". Nghị quyết đại hội Đảng lần thứ IX đã khẳng định: "Tiếp tục nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện, đổi mới nội dung, phương pháp dạy và học, hệ thống trường lớp và hệ thống quản lý giáo dục, thực hiện chuẩn hoá, hiện đại hoá, xã hội hoá".

Mục tiêu của giáo dục phổ thông là giúp học sinh phát triển toàn diện về đạo đức, trí tuệ, thể chất, thẩm mỹ và các kỹ năng cơ bản, phát triển năng lực cá nhân, tính năng động và sáng tạo, hình thành nhân cách con người Việt Nam xã hội chủ nghĩa, xây dựng tư cách và trách nhiệm công dân; chuẩn bị cho học sinh tiếp tục học lên hoặc đi vào cuộc sống lao động, tham gia xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Giáo dục phổ thông đã và đang được đổi mới theo bốn trụ cột của giáo dục thế kỉ XXI đó là: Học để biết, học để làm, học để tự khẳng định mình và học để cùng chung sống. Chính vì vậy, giáo dục giá trị sống và kỹ năng sống cho học sinh trong giai đoạn hiện nay được đánh giá là hết sức quan trọng. Cụ thể yêu cầu giáo viên trong quá trình dạy học và giáo dục học sinh cần: *“Tăng cường các hoạt động thực hành, vận dụng kiến thức đã học vào thực tiễn; Chú trọng giáo dục đạo đức, giáo dục giá trị sống, rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh thông qua các hoạt động xã hội, hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp, câu lạc bộ, hoạt động giáo dục ngoài chính khóa”*.

“Thực hiện dạy học tích hợp giáo dục kỹ năng sống/giá trị sống qua các môn học, hoạt động giáo dục. Việc tích hợp cần được lựa chọn, đảm bảo vừa sức, có tác dụng giáo dục, không gây áp lực học tập đối với học sinh”

(Trích công văn hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ năm học 2015 - 2016 của Bộ Giáo dục và Đào tạo)

Với chương trình trung học phổ thông nói chung, nhiệm vụ giáo dục giá trị sống, kỹ năng sống cho học sinh chủ yếu là vào các tiết sinh hoạt dưới cờ, các tiết hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp, trong các tiết sinh hoạt lớp cuối tuần, thông qua các chủ điểm trong tháng, đèn on đáp nghĩa, các hoạt động nhân đạo từ thiện do Đoàn và Nhà trường tổ chức, đồng thời giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh còn được giáo viên lồng ghép vào trong từng môn học, từng bài học với từng nội dung cụ thể.

Với đặc điểm tâm sinh lý của học sinh Trung học phổ thông, ở lứa tuổi này các em có nhiều thay đổi, khủng hoảng vì sự phát triển rõ rệt về cơ thể, thay đổi tâm sinh lý, tình cảm và các mối quan hệ xã hội. Một mặt, các em vẫn muốn níu kéo những ký ức của tuổi thơ, muốn được nâng niu chiều chuộng cùng với suy nghĩ và cách ứng xử vụng dại của thời thơ bé, mặt khác lại muốn khẳng định mình là người lớn. Vì thế bản thân các em có nhiều mâu thuẫn, nhiều suy nghĩ phức tạp trong nội tâm về các mối quan hệ xung quanh cần giải quyết. Các em suy nghĩ mọi điều chưa thấu đáo, đang làm việc theo bản năng và cảm tính, dễ thích ứng với môi trường xung quanh nên rất dễ dàng học tập được những điều tốt và nhiễm những điều xấu ở môi trường xung quanh. Các em ở lứa tuổi vị thành niên, có sự phát triển về trí tuệ, tâm hồn, thích khám phá mọi vật xung quanh, dễ xúc động, biết hướng đến những ước mơ đẹp. Trí tưởng tượng đã trở nên phong phú hơn, biết ứng xử phù hợp với mọi người xung quanh, biết ứng phó tích cực với các tình huống xảy ra trong cuộc sống... Do chưa có kỹ năng sống nên các em gặp nhiều khó khăn, rắc rối, đôi khi phải gánh chịu những hậu quả không như mong muốn bởi chưa tìm ra phương hướng giải quyết đúng đắn và thông minh nhất.

Vì vậy việc giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho các em là vô cùng cần thiết và cấp bách, giúp các em biết ứng xử thân thiện trong mọi tình huống; có thói quen và kỹ năng làm việc theo nhóm, kỹ năng hoạt động xã hội; giáo dục cho học sinh thói quen rèn luyện sức khỏe, ý thức bảo vệ bản thân, phòng ngừa tai nạn giao thông, đuối nước và các tệ nạn xã hội cũng như biết xử lý được các tình huống trong cuộc sống hàng ngày.

Thời gian của học sinh chủ yếu là ở nhà, các em chủ yếu sống và sinh hoạt cùng gia đình nên mọi thói quen trong sinh hoạt hằng ngày cũng như cách hành xử của các thành viên trong gia đình đã chịu tác động rất lớn đối với các em, thời gian học tập cùng thầy cô, bạn bè ở trường ít hơn nên việc giáo dục, hình thành kỹ năng sống cho các em ở môi trường gia đình là nền tảng và rất quan trọng nhưng môi trường giáo dục trong nhà trường cũng đóng một vai trò quan trọng không kém.

Năm học 2021- 2022, chúng tôi được giao nhiệm vụ chủ nhiệm và giảng dạy lớp 10A7, 11A10. Bản thân chúng tôi hết sức băn khoăn và trăn trở: làm thế nào để nâng cao chất lượng giáo dục giá trị sống và rèn kỹ năng sống cho học sinh lớp mình chủ nhiệm và giảng dạy? Làm thế nào để các em học sinh biết cách vận dụng kỹ năng sống vào trong cuộc sống hằng ngày? Làm sao để các em có được những giá trị sống và kỹ năng sống phù hợp với hiện tại và cho cả tương

lai sau này, các em sẽ trở thành những người con ngoan, trò giỏi, có ích cho xã hội. Đó là vấn đề chúng tôi hết sức quan tâm.

Nhận thức được ý nghĩa và tầm quan trọng của việc giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh trung học phổ thông nói chung và cho đối tượng học sinh lớp mình chủ nhiệm nói riêng, với cương vị là người giáo viên đã nhiều năm làm công tác giảng dạy và chủ nhiệm lớp tại trường THPT Diên Châu 4 chúng tôi đã mạnh dạn nghiên cứu và trình bày đề tài: “**Một số biện pháp giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh lớp chủ nhiệm**” để làm đề tài nghiên cứu cho bản thân mình.

II. Mục đích, đối tượng và phương pháp nghiên cứu:

1. Mục đích: Nhằm góp phần vào giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh đáp ứng yêu cầu đổi mới toàn diện giáo dục và đào tạo.

2. Đối tượng: Học sinh lớp 10A7, 11A10 trường THPT Diên Châu 4, năm học 2021 – 2022 do bản thân chúng tôi chủ nhiệm.

3. Phương pháp:

- Phương pháp nghiên cứu lý thuyết: Đọc và tìm hiểu các tài liệu liên quan đến giáo dục giá trị sống, rèn luyện kỹ năng sống, công tác chủ nhiệm lớp.

- Phương pháp thực nghiệm sư phạm: Tiến hành thực nghiệm kiểm tra và so sánh kết quả đánh giá học sinh qua từng giai đoạn, để kiểm chứng các hình thức đã nghiên cứu có phù hợp chưa và có mang lại kết quả tốt không.

- Phương pháp đàm thoại: Tăng cường sinh hoạt lớp, trao đổi với học sinh, trao đổi các kinh nghiệm với đồng nghiệp trong trường THPT Diên Châu 4 để có thêm nhiều góp ý giúp cho công tác giáo dục học sinh lớp chủ nhiệm có hiệu quả cao nhất.

- Phương pháp thống kê toán học để đánh giá kết quả thực nghiệm.

III. Tính mới và những đóng góp của đề tài:

1. Tính mới của đề tài.

- Đã sáng tạo, tự thiết kế và cải tiến, chủ động trong việc chuẩn bị biện pháp giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống, không lệ thuộc, không trùng lặp bởi cho đến nay chưa có một công trình khoa học nào nghiên cứu chuyên biệt về: **Một số biện pháp giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh lớp chủ nhiệm.**

Đề tài xây dựng các biện pháp giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống. Từ đó, giúp các em xác định giá trị bản thân, rèn luyện các kỹ năng: kỹ năng hợp tác, kỹ năng giao tiếp, kỹ năng thể hiện sự tự tin, kỹ năng tự bảo vệ mình... Góp phần nâng cao hiệu quả xây dựng trường học thân thiện, học sinh tích cực, lấy học sinh làm trung tâm.

2. Đóng góp của đề tài:

Qua thực tiễn, chúng tôi đã tìm ra các phương pháp, cách thức tổ chức giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống phù hợp với học sinh cũng như điều kiện nhà trường nhằm phát triển phẩm chất, năng lực của học sinh lớp 10A7, 11A10. Khẳng định tầm quan trọng của “*Một số biện pháp giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh lớp chủ nhiệm*” trong việc giáo dục học sinh lớp chủ nhiệm.

IV. Kế hoạch thực hiện đề tài:

Hoạt động	Sản phẩm	Thời gian
1. Nghiên cứu cơ sở lý luận	Cơ sở lý luận	08/2021- 8/2021
2. Điều tra thực trạng học sinh	Cơ sở thực tiễn	8/2021- 9/2021
3. Xây dựng biện pháp	Hình thành các biện pháp cụ thể	9/2021- 9/2021
4. Thực nghiệm sư phạm	Kết quả thực nghiệm	9/2021- 3/2022
5. Viết đề tài và tham vấn đồng nghiệp	Đề tài SKKN	Từ 3/2022

V. Phạm vi nghiên cứu

1. Phạm vi nội dung: Đề tài chỉ tập trung nghiên cứu một số biện pháp giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh lớp chủ nhiệm tại trường THPT Diễn Châu 4, huyện Diễn Châu, tỉnh Nghệ An.

2. Phạm vi không gian: Khảo sát thực trạng học sinh 10A7, 11A10 ở trường THPT Diễn Châu 4, huyện Diễn Châu, tỉnh Nghệ An.

3. Phạm vi thời gian: Đề tài nghiên cứu dựa trên số liệu thu thập năm học 2021- 2022.

B. NỘI DUNG

Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ CƠ SỞ THỰC TIỄN GIÁO DỤC GIÁ TRỊ SỐNG VÀ RÈN LUYỆN KỸ NĂNG SỐNG CHO HỌC SINH LỚP CHỦ NHIỆM

1.1. Cơ sở lý luận:

Theo từ điển Tiếng Việt: Giá trị sống là những giá trị thuộc về tư tưởng, lối sống, chuẩn mực đạo đức được cộng đồng thừa nhận và bảo tồn, gìn giữ liên tục từ đời trước sang đời sau và luôn được bổ sung qua tính truyền thống và mở cửa của văn hóa Việt Nam.

Từ đó giúp cho cá nhân điều chỉnh hành vi của mình, vì hạnh phúc cá nhân, vì ổn định và phát triển cộng đồng xã hội. Biểu hiện ở quan điểm sống, mục đích sống, động cơ, thái độ lựa chọn các hoạt động và các mối quan hệ trong cuộc sống. 12 giá trị sống của Unesco bao gồm:

Hòa bình: Hòa bình thời hiện đại không giống như thời chiến. Hiểu đúng và đủ về hòa bình chính là có lối sống, suy nghĩ tích cực với sự thư thái của nội tâm. Hòa bình được xây dựng trên nền tảng tư tưởng của mỗi người, biết cảm thông và chia sẻ cho nhau.

Tôn trọng: Trong 12 giá trị sống của Unesco đã chỉ ra sự tôn trọng lẫn nhau là nền tảng của sự tự tin. Tôn trọng người khác cũng chính là tôn trọng bản thân mình, nhận ra giá trị đích thực của mỗi người.

Hợp tác: Trong một xã hội, không thể thiếu mối quan hệ hợp tác. Sự hợp tác, tương trợ lẫn nhau sẽ có giá trị rất lớn trong việc tạo nên thành công, dựa trên việc học hỏi lẫn nhau. Khi nhận ra những giá trị tốt đẹp của cuộc sống, bạn sẽ có khả năng tự tạo ra sự hợp tác, từ đó nâng cao kỹ năng sống cho mình.

Trách nhiệm: Ai cũng cần sống và làm việc có trách nhiệm. Và trách nhiệm được xem là 1 trong 12 giá trị sống của tuổi trẻ cần phải thực hiện. Khi sống có trách nhiệm sẽ giúp mỗi người hình thành những phẩm chất đạo đức tốt, biết không ngừng trau dồi tri thức để hoàn thành mục tiêu.

Trung thực: Trung thực tức là tôn trọng sự thật. Trung thực được thể hiện trong tư tưởng, lời nói và hành động thì sẽ đem lại sự hòa thuận. Trung thực là sử dụng tốt những gì được ủy thác cho bạn. Trung thực là cách xử sự tốt nhất, đó là một môi dây gắn kết tình bạn.

Khiêm tốn: Bạn nên khiêm tốn trong lời ăn, tiếng nói và mọi cử chỉ hàng ngày. Sự khiêm tốn khiến bạn sống điềm đạm và nhận được sự kính nể của mọi người. Bạn sẽ nhận được sự lắng nghe, chia sẻ từ những người xung quanh và tạo động lực “cởi trói” trí tuệ, phát triển sự sáng tạo của bản thân.

Giản dị: Đời sống giản dị rất cần cho cuộc sống hiện đại. Tức là bạn biết đơn giản tất cả mọi thứ, biết hài lòng và bỏ qua những ham muốn viển vông. Giản dị trong cả vật chất và tinh thần.

Khoan dung: Hãy sống với một lòng khoan dung là một trong 12 giá trị sống mà Unesco đã chỉ ra. Đừng cố chấp và thù hằn với những lỗi lầm của người khác. Mỗi người cần biết cách vun trồng lòng yêu thương, biết tỏ thái độ ân cần và quan tâm tới mọi người.

Đoàn kết: Đoàn kết chính là giá trị lớn lao để tạo nên sức mạnh. Trong một tập thể hay một gia đình cũng cần phải đoàn kết. Nhờ vậy, chúng ta có thể cùng nhau tạo nên những mục tiêu lớn, làm được nhiều điều tốt đẹp.

Yêu thương: Trong cuộc sống, không thể thiếu tình yêu thương. Đó là sự thấu hiểu và lắng nghe nhiều hơn. Khi biết yêu thương, bạn sẽ biết cách kìm nén sự giận dữ, tạo dựng các mối quan hệ thân thiết với mọi người.

Tự do: Ai cũng có quyền tự do và ai cũng yêu thích sự tự do. Sự tự do, tự tại trong tâm hồn là đỉnh cao của giá trị sống. Tự do là món quà vô giá không thể đong đếm bằng vật chất. Bạn phải biết tôn trọng sự tự do của người khác. Tự do là bình đẳng.

Hạnh phúc: Sự an yên và vui vẻ nhất trong cuộc sống này chính là niềm hạnh phúc. Hạnh phúc đến từ những điều nhỏ bé nhất nhưng lại đem lại ý nghĩa lớn lao. Bạn hãy chia sẻ sự hạnh phúc tới nhiều người hơn để xây dựng một cuộc sống ý nghĩa.

Với kỹ năng sống hiện nay được hiểu theo nhiều quan điểm khác nhau:

Theo Từ điển tiếng Việt: Kỹ năng sống là tập hợp các hành vi tích cực và khả năng thích nghi cho phép mỗi cá nhân đối phó hiệu quả với các nhu cầu và thách thức của cuộc sống hàng ngày; nói cách khác là khả năng tâm lý xã hội.

Theo Unesco: Là năng lực của mỗi cá nhân để thực hiện đầy đủ các chức năng và tham gia vào cuộc sống hàng ngày.

Theo WTO: Là những kỹ năng mang tính chất tâm lý xã hội và kỹ năng giao tiếp được vận dụng nhiều trong các tình huống hàng ngày. Với mục đích là để tương tác có hiệu quả với mọi người và giải quyết tốt những vấn đề, tình huống của cuộc sống.

Nói một cách chung nhất, kỹ năng sống không chỉ là nhận thức, mà là cách vận dụng kiến thức đã tích lũy được vào việc xử lý các tình huống thực tiễn với hiệu quả cao nhất, qua đó mà cuộc sống của con người trở nên ý nghĩa, vui vẻ hơn.

Kỹ năng sống từ góc độ giáo dục hành vi xã hội (UNICEF), được phân thành:

Các kỹ năng nhận biết và sống với chính mình (kỹ năng tự nhận thức, kỹ năng tự trọng, kỹ năng kiên định, kỹ năng ứng xử với cảm xúc, kỹ năng đương đầu với căng thẳng)

Những kỹ năng nhận biết và sống với người khác (kỹ năng quan hệ/tương tác liên nhân cách, kỹ năng cảm thông, kỹ năng đứng vững trước áp lực một cách nhanh chóng nhất, kỹ năng thương lượng).

Các kỹ năng ra quyết định một cách có hiệu quả (Tư duy phê phán, tư duy sáng tạo, giải quyết vấn đề, ra quyết định ...)

Giá trị sống, kỹ năng sống của mỗi người một khác, không phải ai cũng có giá trị sống và kỹ năng sống giống nhau. Giá trị sống cũng là những quan niệm về thực tại, về cái đẹp, điều thiện, sự thật của một xã hội. Giá trị sống là kim chỉ nam cho mỗi người, những điều mà một con người cho là tốt, là quan trọng phải cố gắng đạt được. Chính vì vậy mà giá trị sống chi phối hành vi hướng thiện của con người. Những giá trị sống cơ bản và được phần đông mọi người nhắc đến đó chính là hòa bình, sự tôn trọng, đoàn kết, sự trung thực, tình bạn, công bằng xã hội... Nó có thể tóm gọn lại tất cả những gì mà con người cho là tốt đẹp nhất. Kỹ năng sống được hiểu là kỹ năng thực hành mà con người cần để có được sự an toàn, cuộc sống khỏe mạnh với chất lượng cao. Kỹ năng sống có chức năng mang lại hạnh phúc và hỗ trợ các cá nhân trở thành người tích cực và có ích trong cộng đồng.

Chính vì vậy, giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho giới trẻ là một việc làm quan trọng cần phải làm để có một xã hội hòa bình, con người có đạo đức có lối sống và hướng đi đúng đắn, để cho các bạn trẻ hiểu được giá trị sống, trân trọng những gì mình đang có, hành động và có một mục đích sống tốt cho bản thân, giúp ích cho xã hội.

Giáo dục trung học phổ thông nhằm giúp học sinh hình thành và hoàn thiện, sự phát triển đúng đắn và lâu dài về đạo đức, trí tuệ, thể chất, thẩm mỹ và các kỹ năng cơ bản để học sinh tiếp tục học lên bậc cao hơn. Chương trình giáo dục trung học phổ thông giúp học sinh tiếp tục phát triển những phẩm chất, năng lực cần thiết đối với người lao động, ý thức và nhân cách công dân; khả năng tự học và ý thức học tập suốt đời; khả năng lựa chọn nghề nghiệp phù hợp với năng lực và sở thích, điều kiện và hoàn cảnh của bản thân để tiếp tục học lên, học nghề hoặc tham gia vào cuộc sống lao động; khả năng thích ứng với những đổi thay trong bối cảnh toàn cầu hóa và cách mạng công nghiệp. Với chương trình trung học thì yêu cầu đặt ra là học sinh phải phát triển toàn diện cho người học về đạo đức, trí tuệ, thể chất, thẩm mỹ, kỹ năng cơ bản, phát triển năng lực cá nhân, tính năng động và sáng tạo; hình thành nhân cách con người Việt Nam xã hội chủ nghĩa và trách nhiệm công dân; chuẩn bị cho người học tiếp tục học chương trình giáo dục đại học, giáo dục nghề nghiệp hoặc tham gia lao động, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Ngày nay, khi xã hội càng phát triển, học sinh ngày càng tiếp thu một cách dễ dàng hơn những sự thay đổi của xã hội ở cả hai mặt tích cực và tiêu cực. Chính vì thế, để giúp cho thế hệ trẻ luôn có một hướng đi đúng đắn và không xa rời những giá trị xã hội thì ngoài gia đình của các em, nhiệm vụ của nhà trường càng cấp thiết hơn bao giờ hết, đặc biệt là người giáo viên chủ nhiệm.

1.2. Cơ sở thực tiễn:

1.2.1 Thực trạng của vấn đề:

Trong điều kiện kinh tế, xã hội phát triển, đời sống của nhân dân ngày càng được nâng cao, công tác giáo dục giá trị sống và kỹ năng sống cho học sinh cũng được nhà trường, gia đình và toàn xã hội quan tâm một cách đúng mực, chất lượng giáo dục ngày một đi lên đã góp phần tạo nên những thành quả quan trọng trong thực hiện mục tiêu giáo dục của ngành. Tuy nhiên, với vùng quê nông thôn, địa bàn nơi ngôi trường THPT Diên Châu 4 chúng tôi đang đóng thì người dân ở đây đa số sống chủ yếu nhờ vào mùa vụ, làm ruộng, làm muối, đánh bắt hải sản gần bờ... trong đó, một số gia đình học sinh có hoàn cảnh kinh tế quá khó khăn, cha mẹ còn mải buôn bán, lo mưu sinh, kiếm ăn hằng ngày cho nên sự quan tâm, chăm lo, giáo dục giá trị sống và rèn kỹ năng sống cho con em mình còn gặp nhiều hạn chế. Một số phụ huynh chưa chú trọng đúng mực về công tác giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho con em mình, còn bỏ bê, thiếu quan tâm, hay có những hành vi, thái độ chưa chuẩn mực trước con cái và còn khoán trắng cho nhà trường.

Đa số phụ huynh học sinh chỉ khuyến khích các con mình học kiến thức, cho rằng chỉ cần nắm chắc kiến thức trong chương trình cấp học, lớp học là đủ, mà quên mất rằng việc giáo dục giá trị sống, hình thành và phát triển kỹ năng sống cho con là vô cùng quan trọng và cần thiết. Họ đã không quan tâm tới việc hướng cho con em mình làm tốt hoạt động đoàn thể, hoạt động xã hội, cách ứng xử trong gia đình, và cách xung hô phù hợp để học sinh phát triển một cách toàn diện thì họ còn coi nhẹ, coi như không cần thiết.

Bên cạnh đó, không ít phụ huynh còn quá nuông chiều con cái, sợ con vất vả nên đã dành làm hết việc thay con mà không cho con có cơ hội hoạt động và làm việc, khiến cho con không có kỹ năng tự bảo vệ và phục vụ bản thân.

Về phía xã hội: song song với sự phát triển của xã hội là vô vàn các hiện tượng tiêu cực như: các hành vi thiếu văn hóa, trộm cắp, nghiện hút, trò chơi game, đồ chơi, trò chơi mang tính chất bạo lực,... đã làm ảnh hưởng không ít đến học sinh, nhất là đối với học sinh trung học phổ thông. Bên cạnh đó, một số cá nhân ngoài xã hội vẫn luôn thờ ơ trước việc làm không tốt của giới trẻ.

Về phía học sinh: một số em học sinh chưa ngoan, chưa có ý thức tốt trong việc chấp hành nội quy trường lớp, ham chơi, ỷ lại, lười biếng, nói dối, kết quả học tập bị giảm sút, không vâng lời, không lễ phép với người lớn tuổi, sống cầu thả, vệ sinh cá nhân chưa tốt, ăn nói cộc cằn, thô lỗ, gây sự, đánh nhau với bạn, chưa biết nói lời cảm ơn, xin lỗi đúng lúc đúng chỗ, chưa mạnh dạn, tự tin thể hiện giá trị, kỹ năng của bản thân trước mọi người. Các em còn ngại nói, khả năng tự học, tự tìm tòi kiến thức còn hạn chế. Học sinh chỉ có học kiến thức, còn khả năng ứng phó với các tình huống trong cuộc sống chưa tốt, tính tự tin ít, tự ti nhiều, ... khiến cho công tác giáo dục gặp phải không ít khó khăn, trở ngại.

Về phía giáo viên: một số giáo viên khi lên lớp chỉ quan tâm đến việc cung cấp kiến thức cho học sinh mà chưa chú trọng đến công tác giáo dục giá trị sống và rèn kỹ năng sống cho các em.

Trong quá trình giảng dạy, giáo viên chưa chú trọng đến việc lồng ghép giáo dục giá trị sống và rèn kỹ năng sống cho học sinh thông qua mỗi bài học và qua mỗi môn học. Họ cho rằng việc đó không cần thiết, vì đối với họ chỉ cần học sinh nắm được kiến thức, biết vận dụng làm các bài tập thực hành là đủ, nhiệm vụ giáo dục giá trị sống, rèn kỹ năng sống cho học sinh là trách nhiệm của Nhà trường, của Đoàn, của giáo viên chủ nhiệm và của gia đình các em.

Từ những thực trạng nói trên, chúng tôi thấy rằng, việc giáo dục giá trị sống và rèn kỹ năng sống cho học sinh lớp 10A7, 11A10 do chúng tôi chủ nhiệm tại trường THPT Diên Châu 4 là một việc làm vô cùng cần thiết và cấp bách.

1.2.2 Điều tra, khảo sát.

Trước khi áp dụng các biện pháp giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh lớp chủ nhiệm, bản thân chúng tôi đã tiến hành khảo sát các giáo viên đang làm công tác chủ nhiệm tại trường THPT Diên Châu 4 gồm 37 giáo viên và 88 học sinh lớp 10A7, 11A10 như sau:

- Đối với giáo viên:

Theo quý thầy (cô) việc xác định giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống của học sinh hiện nay như thế nào?

Mức độ	Số lượng	Tỷ lệ
Tốt	6/37	16%
Bình thường	24/37	65%
Còn chưa tốt	7/37	19%

Việc giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh hiện nay có cần thiết hay không?

Mức độ	Số lượng	Tỷ lệ
Rất cần thiết.	7/37	19%
Cần thiết	10/37	27%
Bình thường	17/37	46%
Không thật sự cần thiết	3/37	8%

- Đối với học sinh lớp 10A7, 11A10:

Em đã được các giáo viên chủ nhiệm trước đây sử dụng biện pháp giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống chưa?

Mức độ sử dụng	Số lượng	Tỷ lệ
Chưa bao giờ	32/88	36,36%
Thỉnh thoảng	40/88	45,45%
Thường xuyên	16/88	18,18%

Theo em, việc giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh hiện nay có cần thiết hay không?

Mức độ	Số lượng	Tỷ lệ
Rất cần thiết.	10/88	11,3%
Cần thiết	22/88	25%
Bình thường	20/88	22,7%
Không thật sự cần thiết	36/88	41%

Từ những thực trạng như trên, đòi hỏi người giáo viên chủ nhiệm phải có một số biện pháp phù hợp để nhằm khắc phục những khó khăn mà lớp mình gặp phải. Qua nhiều năm làm công tác chủ nhiệm lớp, bản thân chúng tôi luôn trăn trở, suy nghĩ xem làm thế nào để có thể nâng cao được chất lượng giáo dục học sinh của lớp mình chủ nhiệm? Làm sao để các em có được những giá trị sống và kỹ năng sống phù hợp với hiện tại và cho cả tương lai sau này, các em sẽ trở thành những người con ngoan, trò giỏi, có ích cho xã hội. Đã có rất nhiều biện pháp giúp học sinh còn hạn chế trong học tập cũng như về năng lực, phẩm chất, kỹ năng được tiến bộ, nhưng chúng tôi vẫn tâm đắc nhất là các biện pháp giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh lớp mình chủ nhiệm. Từ đó, học sinh mạnh dạn, tự tin, các em ngày một tiến bộ hơn, hoàn thành tốt nội dung, chương trình lớp học.

Chương 2. CÁC BIỆN PHÁP TIẾN HÀNH ĐỂ GIÁO DỤC GIÁ TRỊ SỐNG VÀ RÈN LUYỆN KỸ NĂNG SỐNG CHO HỌC SINH LỚP CHỦ NHIỆM

2.1. Quan sát và tìm hiểu thực tế.

Vào tuần 0 của đầu năm học 2021 - 2022, sau khi nhận lớp và ổn định nề nếp lớp học, chúng tôi tiến hành tìm hiểu ngay đặc điểm, tình hình của lớp: lớp có bao nhiêu nam, bao nhiêu nữ và nơi ở của các em. Sau đó tôi tìm hiểu về hoàn cảnh gia đình, về đặc điểm của từng em. Đầu tiên, chúng tôi tự giới thiệu về bản thân mình trước các em rồi yêu cầu học sinh giới thiệu về bản thân mình bằng cách các em ghi nhanh lí lịch đơn giản vào phiếu điều tra sau đây:

GIỚI THIỆU BẢN THÂN	
1. Họ và tên:
2. Địa chỉ gia đình:
3. Họ và tên bố: Nghề nghiệp.....
4. Họ và tên mẹ :Nghề nghiệp
5. Số điện thoại gia đình.....
6. Kết quả học tập năm trước:
7. Sở thích:
8. Những người bạn thân nhất trong lớp.....
9. Ở nhà em thường làm những việc gì để phục vụ bản thân?
.....	
10. Em hay giúp đỡ cha, mẹ những công việc gì?:
.....	
11. Điểm mạnh của em là gì? :
12. Hạn chế của em là gì? :
13. Ước mơ sau này của em?:

Qua phiếu điều tra này, chúng tôi nắm được đầy đủ các thông tin cần thiết về từng học sinh và quan trọng hơn là chúng tôi đã hiểu một phần về học sinh của mình, điều đó rất có lợi cho chúng tôi trong công tác giảng dạy và giáo dục học sinh lớp mình. Cụ thể:

Lớp 10A7 có 44 học sinh, trong đó có 15 học sinh nam, 29 học sinh nữ, có 02 học sinh không sống cùng bố mẹ: em Phạm Thị Thanh Hương ở với cậu, em Lê Mỹ Tâm ở với dì. Ở 09 xã khác nhau: Diễn Mỹ 11 học sinh, Diễn Kim 08 học sinh, Diễn Hoàng 09 học sinh, Diễn Hùng 06 học sinh, Diễn Hải 06 học sinh, Diễn Yên 01 học sinh, Diễn Đoàn 01 học sinh, Diễn Trường 01 học sinh, Diễn Vạn 01 học sinh.

Lớp 11A10 có 44 học sinh, trong đó có 11 học sinh nam và 33 học sinh nữ, có 1 học sinh mồ côi bố là em Nguyễn Ngọc Yến Nhi. Ở 9 xã khác nhau: Diên Mỹ 7 học sinh, Diên Kim 11 học sinh, Diên Hoàng 3 học sinh, Diên Hùng 2 học sinh, Diên Hải 4 học sinh, Diên Yên 10 học sinh, Diên Trường 6 học sinh, Diên Lâm 1 học sinh.

Ngoài ra, để tạo nên sự gần gũi và gắn kết giữa học sinh và giáo viên chủ nhiệm, trong các giờ ra chơi, qua Zalo, Messenger chúng tôi thường tham gia trò chuyện, chơi cùng với các em, khuyến khích, động viên các em chia sẻ những sở thích, ước mơ, những suy nghĩ, mong muốn của của bản thân. Điều đó vừa giúp chúng tôi hiểu thêm về các em, nắm bắt được phần nào đặc điểm tính cách của các em: mạnh dạn hay nhút nhát, thụ động hay tích cực, thích thể hiện hay không thích... và tiếp tục qua những tuần học kế tiếp, chúng tôi chú ý quan sát những biểu hiện về thái độ học tập, những cử chỉ, học sinh nào chưa xác định được giá trị của bản thân và kỹ năng sống chưa tốt để có biện pháp điều chỉnh phù hợp.

Kết quả đầu năm học 2021 - 2022 qua tiến hành khảo sát, điều tra, thăm dò kỹ năng sống của các em học sinh lớp 10A7 và 11A10 do chúng tôi làm công tác chủ nhiệm và giảng dạy như sau:

Tổng số học sinh	Kỹ năng giao tiếp tốt		Có hình thành kỹ năng giao tiếp		Kỹ năng giao tiếp chưa tốt	
	SL	%	SL	%	SL	%
88	17	19,3%	27	30,7%	44	50%

Khảo sát qua hỏi thăm, trò chuyện với học sinh, qua phiếu điều tra và qua cuộc họp phụ huynh học sinh đầu năm học. Kết quả:

Tổng số HS	Kỹ năng tự phục vụ bản thân				Biết giúp đỡ gia đình những việc vừa sức			
	Tự phục vụ		Cần người lớn giúp		Tự giác làm		Chưa tự giác	
	SL	%	SL	%	SL	%	SL	%
88	29	33%	59	67%	33	37,5%	55	62,5%

Khảo sát thông qua các giờ học trên lớp:

Tổng số học sinh	Kỹ năng làm việc nhóm	
	Biết cách lắng nghe, chia sẻ, hợp tác với bạn	Chưa biết cách lắng nghe, chia sẻ, hợp tác

	SL	%	SL	%
88	40	45,45%	48	54,54%

Khảo sát qua theo dõi cách ứng xử với bạn trong giờ ra chơi, khi tham gia các hoạt động, trò chơi tập thể:

Tổng số học sinh	Ứng xử với bạn trong lúc chơi, sinh hoạt tập thể			
	Biết cách ứng xử phù hợp, lịch sự với bạn khi chơi.		Hay trêu đùa, cãi nhau với bạn khi chơi.	
	SL	%	SL	%
88	34	38,63%	54	61,36%

Qua quan sát và tìm hiểu thực tế, bản thân chúng tôi đã nắm rõ về học sinh mình chủ nhiệm. Sau đó chúng tôi bắt đầu suy nghĩ và đưa ra những biện pháp giáo dục giá trị sống và rèn kỹ năng sống phù hợp với đặc điểm tính cách, năng lực, hoàn cảnh, điều kiện sống từng học sinh. Để kịp thời hướng các em đến những điều tốt đẹp nhất.

2.2. Giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh thông qua môn Giáo dục công dân (GDCC).

Việc giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh qua môn GDCC giúp học sinh hiểu biết về giá trị của bản thân trong mối quan hệ xã hội, biết sống tích cực, chủ động, hài hòa, lành mạnh, có kỷ luật, có kế hoạch phù hợp với các chuẩn mực đạo đức, có hành vi, thói quen ứng xử có văn hoá, ảnh hưởng đến sự phát triển thể chất và tinh thần của học sinh.

Bằng việc nâng cao nhận thức và đưa các thành tố trọng yếu của giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống vào quá trình giảng dạy môn GDCC sẽ giúp các em nâng cao năng lực để có được những lựa chọn lành mạnh hơn, có được sự kháng cự tốt hơn với những áp lực tiêu cực và kích thích những thay đổi tích cực trong cuộc sống của các em. Chính vì vậy, trước khi hình thành những kỹ năng sống nào đó, người học cần cảm nhận rõ ràng về các giá trị sống.

Bản thân chúng tôi là giáo viên môn giáo dục công dân tại trường THPT Diên Châu 4, đây có thể xem là một thuận lợi trong giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh thông qua lồng ghép vào môn học. Để giáo dục giá trị sống và kỹ năng sống cho học sinh lớp mình đạt hiệu quả, chúng tôi luôn coi trọng vấn đề lồng ghép nội dung giáo dục, nhất là giáo dục kỹ năng sống cho học sinh vào trong từng bài học. Mỗi bài học đều có một nội dung giáo dục khác nhau, điều quan trọng là giáo viên cần xác định lồng ghép giáo dục giá trị sống và kỹ năng sống cho học sinh cho phù hợp. Việc này cần linh hoạt, tránh máy móc, rập khuôn. Cụ thể: đối với môn Giáo dục công dân mà bản thân chúng tôi đảm nhiệm, nhất là phần “ Công dân với đạo đức” môn Giáo dục công dân lớp

10, sau mỗi bài học chúng tôi đều cho học sinh liên hệ thực tế và lồng ghép giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh.

Ví dụ Chủ đề “*Đạo đức và một số phạm trù cơ bản của đạo đức*” (GDCD 10), sau khi tổ chức cho học sinh tìm hiểu nội dung bài đọc, chúng tôi đã cho học sinh tự liên hệ bản thân, để các em tự chia sẻ cùng cả lớp xem mình đã từng làm việc gì có lỗi chưa? Nếu đã làm việc gì có lỗi thì đã biết nhận ra lỗi lầm của mình để sửa sai chưa? Qua đó, chúng tôi giáo dục cho các em kỹ năng biết nhận lỗi và sửa lỗi, đồng thời còn giáo dục cho các em biết sống có ý thức, trách nhiệm với người thân và những người xung quanh. Qua bài học đó chúng tôi đã giáo dục cho học sinh kỹ năng xác định giá trị và biết đảm nhận trách nhiệm của bản thân.

Tương tự như vậy, khi dạy về phạm trù đạo đức “*Lương tâm*” chúng tôi cho học sinh đọc câu chuyện “*Chị em tôi*” khi đọc xong câu chuyện và tìm hiểu nội dung của phạm trù đạo đức “*Lương tâm*”, chúng tôi cho học sinh thảo luận để tìm hiểu một số câu hỏi phụ giúp củng cố nội dung bài:

Các em thấy người chị trong câu chuyện là người như thế nào? (Người đã dám nói dối ba để đi xem phim) ?

Vậy việc nói dối như vậy là tốt hay xấu? (Xấu)?

Các em đã bao giờ nói dối bố mẹ và mọi người chưa? Sau khi nói dối mình cảm thấy như thế nào? (học sinh tự liên hệ)?

Qua vài câu hỏi vừa giúp học sinh củng cố lại nội dung bài học, vừa giáo dục học sinh giá trị sống và kỹ năng sống là không nên nói dối, vì nói dối là một tính xấu khiến cho mọi người mất hết niềm tin ở mình. Nếu đã lỡ nói dối thì nên nhận ra lỗi lầm của mình và cần phải sửa sai, không được vấp lại một lần nữa. Qua bài học đó chúng tôi đã giáo dục cho học sinh kỹ năng tự xác định giá trị của bản thân, giáo dục đức tính trung thực cho học sinh.

Hay ở chương trình Giáo dục công dân lớp 11 bài 12 “*Chính sách tài nguyên và bảo vệ môi trường*” giáo viên có thể chọn chủ đề ngoại khóa: Bảo vệ môi trường. Học sinh tham gia làm vệ sinh từ nhà ra đường làng, ngõ xóm hoặc thu gom rác thải, ni lông kết hợp với tuyên truyền mọi người tái sử dụng và giảm thiểu sử dụng bao ni lông. Qua hoạt động này hình thành ở học sinh kỹ năng hợp tác thông qua hoạt động nhóm, các thành viên nhóm phải tuyên truyền, thuyết phục mọi người thấy được hiểm họa lạm dụng bao ni lông đối với môi trường và sức khỏe con người từ đó mà có ý thức hạn chế sử dụng; để thực hiện nhiệm vụ đó các thành viên nhóm phải thiết lập và thực hiện mục tiêu đồng thời trong quá trình thực hiện nhiệm vụ phải giải quyết tốt các vấn đề nảy sinh, phê phán những hành vi lạm dụng bao ni lông, xả rác thải gây ô nhiễm môi trường, mỗi thành viên của nhóm có vai trò quyết định thành công của nhóm trong quá trình thực hiện nhiệm vụ. Bên cạnh các ví dụ nêu trên ở tất cả các bài học đều có thể lồng ghép nội dung giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh như một số bài điển hình:

Chương trình GDCD lớp 10:

Bài 4: Nguồn gốc vận động, phát triển của sự vật hiện tượng (rèn kỹ năng giải quyết vấn đề trong một tình huống, kỹ năng quản lý thời gian...).

Bài 7: Thực tiễn và vai trò của thực tiễn đối với nhận thức (rèn kỹ năng trình bày suy nghĩ ý tưởng khi thảo luận).

Bài 10: Quan niệm về đạo đức (rèn kỹ năng xác định giá trị, đạo đức đối với cá nhân, gia đình và xã hội).

Bài 11: Một số phạm trù cơ bản của đạo đức học (liên quan đến nghĩa vụ, lương tâm và nhân phẩm, danh dự của con người).

Bài 12: Công dân với tình yêu, hôn nhân và gia đình (giao tiếp trong tình bạn và tình yêu, cách nhìn đúng đắn về tình bạn và tình yêu ở lứa tuổi học đường. Để từ đó hình thành lối sống đẹp, thắm mỹ).

Bài 13: Công dân với cộng đồng (ở bài này sẽ giúp học sinh biết quan tâm, chia sẻ và làm nhiều điều tốt lành với người khác).

Chương trình GD&ĐT lớp 11:

Bài 2: Hàng hóa, tiền tệ, thị trường (rèn kỹ năng giải quyết vấn đề, kỹ năng tư duy phân tích).

Bài 3: Quy luật giá trị trong sản xuất và lưu thông hàng hóa (rèn kỹ năng giải quyết vấn đề, 4 kỹ năng tư duy phê phán).

Bài 4: Cạnh tranh trong sản xuất và lưu thông hàng hóa (rèn kỹ năng giải quyết vấn đề).

Bài 7: Nền dân chủ Xã hội chủ nghĩa (rèn kỹ năng trình bày suy nghĩ, kỹ năng hợp tác).

Chương trình GD&ĐT lớp 12:

Bài 3: Công dân bình đẳng trước pháp luật (bình đẳng về quyền và nghĩa vụ, trách nhiệm pháp lí của công dân).

Bài 4: Quyền bình đẳng của công dân trong một số lĩnh vực của đời sống xã hội bình đẳng trong hôn nhân và gia đình, bình đẳng trong kinh doanh, bình đẳng trong lao động).

Bài 6: Công dân với các quyền tự do cơ bản (giúp học sinh có ý thức tự bảo vệ và tôn trọng quyền tự do cơ bản của mình và của người khác).

Bài 8: Pháp luật với sự phát triển của công dân (rèn kỹ năng giao tiếp, tư duy sáng tạo, ứng phó, ứng xử giao tiếp).

Thông qua những bài học, học sinh không chỉ tiếp thu, lĩnh hội được những kiến thức cần thiết để phục vụ cho đời sống mà các em còn phải biết được qua mỗi bài học đó mình cần phải làm gì và phải có thái độ sống như thế nào và dần dần các em sẽ hình thành và rèn luyện cho mình những kỹ năng, những thói quen sống tốt.

Trong các tiết học chúng tôi thường tổ chức cho các em chơi các trò chơi như: làm phóng viên; đóng kịch phân vai; chơi trò chơi, thảo luận nhóm, kỹ thuật trình bày một phút... Những kiến thức cơ bản học sinh được học thông qua việc giáo viên sử dụng đa dạng các phương pháp và hình thức tổ chức dạy học chúng tôi nhận thấy các em thấy hứng thú và tiếp thu kiến thức nhanh hơn, đồng thời tính cách của các em được bộc lộ rõ ràng hơn. Thông qua các hoạt động này, các em còn được hình thành và rèn luyện nhiều kỹ năng sống cần thiết như kỹ năng phản ứng nhanh trước những tình huống của cuộc sống, kỹ năng mạnh dạn, tự tin, kỹ năng thể hiện bản thân... Cũng nhờ vậy, các tiết học trở nên sôi nổi, các em rất hào hứng tham gia. Qua các hoạt động vui chơi, các em được “làm”, “được trải nghiệm” như trong cuộc sống thực, điều đó sẽ giúp các em lĩnh hội kiến thức và rèn luyện kỹ năng sống một cách nhẹ nhàng, nhưng lại hiệu quả, lại vừa giúp các em thêm mạnh dạn, tự tin, rèn luyện thêm kỹ năng điều hành lớp vui chơi, văn nghệ, vừa giúp các em thể hiện sự đoàn kết, hợp tác, giúp đỡ nhau để cùng nhau hoàn thành tốt nhiệm vụ và các em càng thân thiết, quý mến nhau hơn. Bên cạnh đó, trong quá trình dạy học, chúng tôi luôn chú trọng đến việc dạy học theo hướng phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo cho học sinh, như trong quá trình học, học sinh được tự tìm tòi, khám phá kiến thức, sau đó chia sẻ tương tác với bạn trong nhóm và trước lớp, qua đó đã hình thành cho học sinh kỹ năng giao tiếp hợp tác với bạn, với cô, kỹ năng chia sẻ mọi vấn đề một cách mạnh dạn, tự tin, các em có được cơ hội rèn luyện, thực hành nhiều kỹ năng sống cần thiết.

Học sinh thảo luận và chia sẻ trong giờ học môn GDCD

2.3. Giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống thông qua xây dựng “lớp học thân thiện, học sinh tích cực”.

Như mỗi chúng ta đã biết, một môi trường giáo dục tốt sẽ là nơi học sinh phát triển nhân cách tốt. Các em thấy được mỗi ngày đến trường là một ngày vui, từ đó thêm yêu trường, yêu lớp, gắn bó với “Ngôi nhà thứ hai” của mình. Trang trí lớp học thân thiện là một sự sáng tạo nhưng phải phù hợp với đặc điểm tâm lý của học sinh trung học phổ thông. Giúp học sinh cảm nhận được cái đẹp và có ý thức giữ gìn trường lớp của mình sạch sẽ. Lớp học thân thiện phải là một lớp học không những trang trí đẹp mà phải có ý nghĩa và mang tính giáo dục cao. Ngoài những qui định về trang trí của ngành, giáo viên chủ nhiệm có thể sáng tạo thêm sao cho hài hòa, đẹp. Việc giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh cũng là một việc làm hết sức quan trọng. Việc làm này phải thực hiện thường xuyên, liên tục nhưng lại không có một tiết học riêng biệt mà cần phải có sự linh hoạt trong việc tích hợp hài hòa của giáo viên trong các môn học, tiết học. Giáo dục các em những kỹ năng sống cơ bản như biết quan tâm, chia sẻ, động viên, thăm hỏi lẫn nhau. Hình thành cho các em giá trị sống: trách nhiệm, đoàn kết, yêu thương, hạnh phúc...và luôn có thái độ thân thiện trong giao tiếp với mọi người.

Khi các lớp học đã học đã thực sự thân thiện, học sinh thực sự tích cực thì sẽ góp phần tạo nên một trường học thân thiện – học sinh tích cực. Mọi quan hệ thân thiện giữa thầy và trò, nhà trường với cha mẹ học sinh ngày một tăng thêm. Giúp các em không những nắm được kiến thức một cách chủ động, nhẹ nhàng mà còn rèn cho các em nhiều kỹ năng khác góp phần giáo dục con người mới, con người phát triển toàn diện.

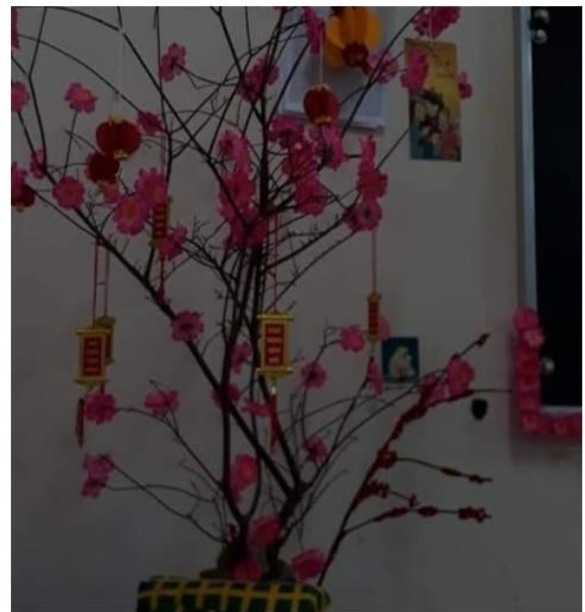
Để thực hiện hiệu quả phong trào “Xây dựng trường học thân thiện, học sinh tích cực” nhằm nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện, đặc biệt là giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh thì mỗi giáo viên, nhất là giáo viên chủ nhiệm phải tích cực “xây dựng lớp học thân thiện, học sinh tích cực”. Có nhiều “lớp học thân thiện, học sinh tích cực” thì mới có “trường học hạnh phúc”. Việc trang trí lớp học thân thiện là một sự sáng tạo phù hợp với đặc điểm tâm lý học sinh. Nó giúp các em nhận thức về cái đẹp và ý thức giữ gìn trường lớp sạch đẹp, góp thêm cho lớp học một luồng không khí thân thiện, thoải mái, sinh động, hăng say trong giờ học góp phần lớn trong rèn giá trị sống và kỹ năng sống cho học sinh.

Theo chúng tôi, lớp học thân thiện là lớp học phải luôn sạch sẽ, ngăn nắp và được trang trí đẹp mắt, mang tính thẩm mỹ và có tính giáo dục cao. Chúng tôi đã vận dụng tốt cách trang trí lớp học theo mô hình trường học mới và cùng với học sinh trồng cây xanh trong các chậu nhựa treo lên cửa sổ, trưng bày các loại cây hoa như: hoa mười giờ, cây sống đời, và nhiều loại cây hoa khác vào góc thiên nhiên. Trên tường của lớp học đã cũ theo thời gian, chúng tôi tư vấn và kêu gọi sự ủng hộ của phụ huynh để sơn mới tạo không gian thoáng mát cho các em học tập. Ngoài ra còn dán những tranh ảnh mà các em sưu tầm được có liên

quan đến các môn học khác như: Lịch sử, Địa lí, Văn học, Toán học, ... để trưng bày ở góc văn hóa nghệ thuật.

Chúng tôi còn cùng các em gấp các bìa giấy màu A4 để làm hộp thư vui. Thông qua hộp thư vui, chúng tôi khuyến khích, động viên học sinh mạnh dạn chia sẻ những tâm tư, nguyện vọng của bản thân. Những điều mà các em còn e ngại không dám nói trước tập thể để chúng tôi hiểu các em hơn, có hướng giải quyết và giúp đỡ các em.

Vậy việc trang trí xây dựng “Lớp học thân thiện, học sinh tích cực” phải được cô và trò cùng bắt tay vào làm, vừa trang trí cho lớp học thêm thân thiện, vừa giáo dục cho học sinh tính tự giác, tích cực tham gia vào công việc chung của lớp, ngoài ra còn phát triển năng khiếu, sự ham tìm tòi, học hỏi, kỹ năng giao tiếp, chia sẻ, tự tin, hợp tác... cho các em.

Trang trí lớp học đón Tết Nguyên đán

Học sinh trang trí lớp học

2.3.1. Giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh thông qua cơ cấu tổ chức, phân công trực nhật hàng ngày và các buổi lao động công ích.

Làm giáo viên chủ nhiệm tốt cần cả một nghệ thuật, trong đó bao gồm cả “nghệ thuật sử dụng” ban cán sự lớp- bộ khung của một ngôi nhà. Với gần mười tám năm làm công tác chủ nhiệm, chúng tôi nhận thấy rằng việc phát huy vai trò nòng cốt của ban cán sự lớp có quyết định rất nhiều đến thành công hay thất bại trong công tác giáo dục học sinh ở lớp chủ nhiệm nói chung và công tác giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh lớp chủ nhiệm nói riêng.

Để ổn định tổ chức lớp học, sau khi tiếp nhận công tác chủ nhiệm chúng tôi đã cử ra ban cán sự. Ban cán sự gồm: lớp trưởng, lớp phó phụ trách học tập, lớp phó phụ trách lao động, lớp phó phụ trách văn thể, các tổ trưởng.

Nhiệm vụ của lớp trưởng: lớp trưởng là người điều hành, quản lý toàn bộ các hoạt động của lớp và từng thành viên trong lớp, cụ thể:

Tổ chức, quản lý lớp thực hiện các nhiệm vụ học tập, rèn luyện theo quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo, Sở Giáo dục và Đào tạo và Nhà trường.

Theo dõi, đôn đốc lớp chấp hành đầy đủ và nghiêm chỉnh quy chế, quy định, nội quy về học tập và sinh hoạt của Bộ Giáo dục và Đào tạo, Sở Giáo dục và Đào tạo và Nhà trường. Xây dựng và thực hiện nề nếp tự quản trong học sinh.

Tổ chức, động viên giúp đỡ những học sinh gặp khó khăn trong học tập, rèn luyện và đời sống.

Chịu sự điều hành, quản lý trực tiếp của giáo viên chủ nhiệm lớp.

Chủ trì các cuộc họp lớp để đánh giá kết quả học tập, rèn luyện, bình xét học bổng, đề nghị thi đua khen thưởng đối với tập thể và cá nhân học sinh trong lớp.

Nhiệm vụ của lớp phó học tập: đôn đốc các bạn học sinh đi học đầy đủ, đúng giờ, bảo đảm học tập nghiêm túc.

Tổ chức trao đổi kinh nghiệm học tập tốt, tổ chức các giờ tự học khi vắng giáo viên.

Phụ trách, điều hành nhóm cán sự các môn học hoạt động có hiệu quả. Có kế hoạch giúp đỡ các bạn học yếu vươn lên.

Theo dõi, đánh giá kết quả học tập của lớp hàng tuần, hàng tháng báo cáo cho lớp trưởng.

Nhiệm vụ của lớp phó lao động: nhận nhiệm vụ, phân công công việc, điều khiển các hoạt động lao động, vệ sinh của lớp.

Điều hành, theo dõi công việc thường xuyên thông qua các tổ phó phụ trách lao động các tổ. Tổng hợp kết quả hàng tháng về các mặt và báo cáo lớp trưởng.

Nhiệm vụ của lớp phó phụ trách văn thể: điều hành và theo dõi các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao của lớp một cách trực tiếp hoặc thông

qua các tổ phó phụ trách văn thể các tổ. Hàng tháng, tổng hợp, đánh giá kết quả công việc mình phụ trách, báo cáo cho lớp trưởng.

Nhiệm vụ của các tổ trưởng: theo dõi, điều khiển chung các hoạt động và sinh hoạt của tổ. Nắm được kết quả cụ thể về từng môn học của mỗi bạn trong tổ, tổng hợp đánh giá kết quả hàng tuần, hàng tháng, báo cáo số liệu cho lớp phó phụ trách học tập.

Ban cán sự lớp đại diện cho lớp của mình chịu trách nhiệm trước giáo viên chủ nhiệm và Nhà trường về toàn bộ hoạt động học tập, rèn luyện, đời sống của lớp trong thời gian học tập. Công việc của ban cán sự thường do giáo viên chủ nhiệm phân công, đôn đốc các bạn trong lớp thực hiện đúng nội quy, nề nếp.

Căn cứ vào sĩ số học sinh của mỗi lớp, chúng tôi chia thành 4 tổ ứng với mỗi dãy bàn trong lớp, mỗi tổ có một tổ trưởng, một tổ phó. Tổ trưởng và tổ phó chịu trách nhiệm phân công, điều khiển các bạn trong tổ làm trực nhật, theo dõi thi đua tuần của các thành viên trong tổ. Vào những tuần đầu của năm học, chúng tôi phải đi sớm để hướng dẫn các em làm vệ sinh lớp như: quét lớp từ trong ra ngoài, từ trên cửa sổ, trên bục giảng xuống dưới; cách quét sao cho nhanh sạch nhưng không bụi; cách trải khăn bàn, cách lau bảng, cách sắp xếp bàn ghế,... Mỗi khi làm trực nhật hay làm vệ sinh khu vực trường xong, tổ trực phải đổ rác và rửa sạch sọt rác rồi cất vào lớp. Hướng dẫn học sinh sử dụng máy đo thân nhiệt, rửa tay sát khuẩn, rửa cốc uống nước thường xuyên theo buổi học. Sang tuần thứ hai, chúng tôi mới giao cho Ban cán sự lớp kiểm tra công việc trực nhật hàng ngày. Tổ nào không làm tốt, tổ đó sẽ được nhắc nhở. Và trong mỗi tiết học, học sinh phải thể hiện tinh thần “tự quản” - tự theo dõi lẫn nhau, nhắc nhở nhau giữ sạch lớp trong suốt buổi học.

Học sinh vệ sinh lớp học

Thông qua lao động công ích sẽ giúp các em gắn bó với đời sống xã hội, với công cuộc xây dựng đất nước. Ngoài ra lao động công ích còn góp phần làm cho các em hiểu thêm về giá trị lao động, các em thấy được lao động là vinh quang. Lao động công ích giúp các em vận dụng các kiến thức vào đời, đây là hoạt động thật sự cần thiết giúp các em thích nghi với cuộc sống xung quanh. Khi gặp tình huống khó khăn các em vẫn có thể tồn tại được, chính là nhờ các em biết lao động .

Với những công việc vừa sức ở trường, các em bắt tay vào làm một cách vui vẻ và hào hứng, nhiều em còn xung phong xin việc để làm, cứ như thế, dần dần các em đã được hình thành thói quen tự giác, tích cực hoàn thành nhiệm vụ được phân công. Ai cũng thi đua muốn được hoàn thành tốt công việc của mình. Đó cũng là một biện pháp hữu ích để hình thành thái độ và kỹ năng sống tốt cho các em, đó là thái độ tự giác, tích cực, kỹ năng làm những công việc vừa sức ở trường.

Học sinh tham gia lao động, dọn vệ sinh

2.3.2. Giáo dục giá trị sống và kỹ năng sống cho học sinh thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp.

2.3.2.1. Giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh qua tiết sinh hoạt lớp.

Sinh hoạt lớp là một tiết học quan trọng không kém so với những tiết học khác trong tuần. Là tiết học mà học sinh được thoải mái bộc bạch, nói lên những suy nghĩ của bản thân về mình, về các bạn trong lớp. Được tự mình đánh giá mình, tự mình đánh giá người khác về những mặt tốt và mặt hạn chế trong một tuần học. Điều khiển tiết sinh hoạt lớp là lớp trưởng, bí thư, lớp phó học tập, lớp phó lao động và 4 tổ trưởng sẽ phải báo cáo, đánh giá các mặt hoạt động của lớp trong một tuần, đưa ra phương hướng hoạt động tuần tiếp theo và sau cùng là các thành viên tự nhận xét, đánh giá và đánh giá lẫn nhau. Trong tiết sinh hoạt lớp, chúng tôi ưu tiên, khuyến khích cho những học sinh hay nhút nhát, ít nói, ít hòa đồng sẽ nhận xét đánh giá về mình, về bạn được nhiều hơn, và cứ thế, dần dần những học sinh rụt rè, hay e ngại sẽ trở nên mạnh dạn, tự tin hơn, các em sẽ biết nhận xét về bản thân và về người khác. Ngoài ra để phát huy tính tích cực, mạnh dạn và kỹ năng giao tiếp, điều khiển tập thể cho các em, chúng tôi luôn thay đổi hình thức sinh hoạt lớp bằng cách giao cho mỗi em đóng vai người điều hành một tuần để đứng lên điều khiển tiết sinh hoạt lớp.

Thông qua tiết sinh hoạt lớp, chúng tôi đã giúp học sinh xác định giá trị bản thân và rèn luyện kỹ năng mạnh dạn, tự tin, ý thức trách nhiệm với tập thể, biết đánh giá sự việc, biết nhận xét đánh giá mình, đánh giá lẫn nhau. Các em có cơ hội được bộc bạch, được giao tiếp, được rèn kỹ năng làm việc hợp tác nhóm, được rút kinh nghiệm sau một tuần học tập.

Sinh hoạt lớp theo chủ đề

Tiết sinh hoạt về kỹ năng sống

Tiết sinh hoạt theo chủ đề

Ngoài việc sơ kết tuần và triển khai kế hoạch tuần tiếp theo, trong các tiết sinh hoạt lớp chúng tôi còn lồng ghép, tuyên truyền, giáo dục giá trị sống và rèn luyện các kỹ năng sống cho học sinh theo các chủ điểm của từng tháng, từng tuần. Việc lồng ghép đã được thay đổi bằng nhiều hình thức sinh hoạt khác nhau như: tuyên truyền về phòng chống dịch bệnh Covid, tổ chức cho học sinh thi kể chuyện về các tấm gương tiêu biểu, giáo dục an toàn giao thông, giáo dục bảo vệ môi trường, tìm hiểu về an toàn trường học, tìm hiểu về địa phương, về quê hương đất nước, cách phòng chống tai nạn giao thông, đuối nước, cách phòng bệnh cho bản thân khi giao mùa, ... Qua đó học sinh có cơ hội được thể hiện năng khiếu của mình trước tập thể và hiểu biết thêm về những kiến thức hữu ích giúp các em vận dụng tốt cho bản thân và thông qua đó còn góp phần rèn luyện một số phẩm chất: nâng cao tinh thần trách nhiệm, tinh thần đoàn kết, lòng nhân ái. Giúp học sinh hình thành kỹ năng mạnh dạn tự tin thể hiện trước đồng người.

Tiết sinh hoạt lớp mỗi tuần trở nên thân thiện hơn, các em rất mong đợi và đã tham gia một cách tích cực, thích thú, mạnh dạn tự tin. Đây không những là một tiết học bổ ích mà còn là một sân chơi cho các em thể hiện năng khiếu, sự tự tin trước tập thể, tinh thần đoàn kết, hợp tác giữa các thành viên trong lớp. Qua đó các em được hình thành kỹ năng lắng nghe tích cực, kỹ năng giải quyết vấn đề và đặc biệt giúp các em mạnh dạn tự tin thể hiện năng lực, hiểu biết của mình trước đám đông.

Như vậy, thông qua tiết sinh hoạt lớp giáo dục học sinh hình thành nhiều kỹ năng sống đó là kỹ năng giao tiếp mạnh dạn tự tin trước đám đông, kỹ năng lắng nghe tích cực; Biết nói cảm ơn, xin lỗi đúng lúc, đúng chỗ, biết giao tiếp đúng mực với giáo viên, cán bộ nhân viên ở trường.

2.3.2.2. Giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh thông qua các buổi ngoại khóa.

+ Giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống thông qua hoạt động văn hóa - văn nghệ.

Theo tôi đây là một loại hình hoạt động quan trọng không thể thiếu được trong sinh hoạt tập thể của học sinh trung học phổ thông. Các hoạt động này góp phần hình thành cho các em kỹ năng mạnh dạn, tự tin trước đám đông; kỹ năng tương tác, chia sẻ; kỹ năng đảm nhận trách nhiệm... đây là một trong những kỹ năng rất quan trọng trong xu thế toàn cầu hóa hiện nay.

Xác định được tầm quan trọng của hoạt động này, chúng tôi đã lên kế hoạch tổ chức các hoạt động phù hợp với chủ điểm từng tháng trong năm học như sau:

Ví dụ: Vào tháng dịp kỷ niệm ngày nhà giáo Việt Nam 20/11, Đoàn trường tổ chức cuộc thi làm tập san với chủ đề “Tri ân thầy cô”. Hưởng ứng phong trào của Đoàn trường đề ra, chúng tôi đã tổ chức cho học sinh làm tập san vừa đẹp về hình thức vừa chất lượng về nội dung để tham gia dự thi.

Đầu tiên chúng tôi tổ chức họp lớp, phổ biến nội dung và yêu cầu của công việc như:

Thứ nhất: Muốn làm được tập san thì phải có vật liệu, bao gồm bìa, giấy A4, màu vẽ và một số vật liệu trang trí khác .

Thứ hai: Ai sẽ là người đảm nhận việc mua dụng cụ, trang trí?

Thứ ba: Ai sẽ là người chịu trách nhiệm biên tập?

Thứ tư: Ai sẽ là người chuẩn bị bài thuyết trình và thuyết trình?

Sau khi học sinh suy nghĩ và thảo luận thì các em đã tự giác nhận việc để làm. Và cứ thế, chúng tôi trích quỹ lớp và giao tiền cho học sinh. Chúng tôi chỉ luôn giám sát và tư vấn thêm cho các em.

Sau khi mua đủ dụng cụ về, học sinh bắt tay vào làm tập san, chỉ trong vòng một tuần lễ tranh thủ thời gian sau các tiết học, ngày nghỉ các em đã hoàn thành xong công việc. Nhìn lại thành quả sau một tuần lao động miệt mài của các em cùng với những gương mặt hồn nhiên nhưng không kém phần phấn khích, chúng tôi đã cảm thấy rất vui. Thông qua hoạt động này, chúng tôi đã rèn cho học sinh những kỹ năng sống cần thiết mà các em cần phải có như: Kỹ năng đảm nhận trách nhiệm, kỹ năng trao đổi, mua bán. Kỹ năng hợp tác, chia sẻ, kỹ năng mạnh dạn, tự tin trình bày sản phẩm, ... trong phong trào thi đua đó, lớp chúng tôi được đánh giá nằm trong tốp đầu của mỗi khối.

2.3.2.3. Giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống thông qua hoạt động vui chơi giải trí - thể dục, thể thao.

Đây là một hoạt động rất bổ ích và lí thú không những giúp cho học sinh tăng thêm sức khỏe, sự dẻo dai, khéo léo mà còn rèn cho học sinh những kỹ năng sống tốt như mạnh dạn, tự tin, suy nghĩ và biết giải quyết vấn đề.

Thích sinh hoạt tập thể và tham gia các trò chơi bổ ích là nhu cầu, là sở thích của hầu hết các học sinh. Vì vậy, khi tổ chức cho các em sinh hoạt tập thể và tham gia các trò chơi là giáo viên đã giúp các em “học mà chơi, chơi mà học”, kiến thức và kỹ năng ở mỗi em sẽ được hình thành và rèn luyện một cách nhẹ nhàng, tự nhiên, không gây căng thẳng, gò bó đối với các em. Ngoài ra, tổ chức sinh hoạt tập thể và vui chơi còn giúp các em phát triển và hoàn thiện nhân cách, bồi dưỡng năng khiếu và tài năng sáng tạo. Và việc tổ chức các hoạt động tập thể còn là sợi dây gắn bó, kết nối, đoàn kết các em lại với nhau.

Ngay từ đầu năm học, chúng tôi đã kết hợp với nhà trường và hội phụ huynh của lớp chuẩn bị cho các em một số vật dụng cần thiết phục vụ cho giờ chơi như: giấy vẽ, bút màu, phấn màu, cờ vua, cờ tướng, sách, báo, truyện... Đến giờ chơi chúng tôi để các em tự chọn các vật dụng để phục vụ trò chơi mà em thích để học sinh được chơi hết mình, được cười đùa thật vui vẻ. Với trò chơi mà các em chưa biết cách chơi chúng tôi đã hướng dẫn và chơi cùng các em. Qua đó các em rất thích thú và ngày càng mạnh dạn, tự tin.

Để rèn luyện kỹ năng quản lý thời gian, nghỉ ngơi tích cực, giải trí lành mạnh, chúng tôi đã tổ chức hoạt động thể dục giữa giờ tại đơn vị lớp học, nhằm tăng cường sức khỏe, phòng chống dịch bệnh COVID- 19, rèn luyện tác phong nhanh nhẹn, ý chí vượt lên chính mình, bền bỉ, dẻo dai kiên cường.

Chúng tôi chú trọng việc luyện tập thể dục cho học sinh lớp chủ nhiệm vào các buổi sáng hàng ngày trong tuần đều đặn.

Sau những buổi học phụ khoá, chúng tôi khuyến khích học sinh học nhảy, Lúc đầu học sinh lớp chúng tôi rất nhút nhát, ngại ngùng, không dám tham gia, nhưng sau khi được chúng tôi động viên, khuyến khích, và lại thấy cô giáo mình cũng hòa vào các hoạt động trên một cách sôi nổi, nên các em đã không cảm thấy ngần ngại và đã tham gia rất nhiệt tình. Đó là một hoạt động hữu ích giúp các em được tập luyện và thể hiện năng khiếu của bản thân và còn là hình thức giao lưu giữa cô và trò khiến cho mối quan hệ của cô trò càng thêm thân thiện và gắn bó.

Nhờ thường xuyên tổ chức các hoạt động vui chơi, giải trí, thể dục thể thao nên các em đã rất tự tin, năng động hơn rất nhiều, các em được rèn luyện thêm sự khéo léo, dẻo dai, có tinh thần đoàn kết, say mê và mang lại hiệu quả cao trong học tập.

Học sinh giải trí sau các tiết học văn hoá

2.3.2.4 Giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống thông qua phong trào “Đền ơn đáp nghĩa”, “Lá lành đùm lá rách”

Đây là một hoạt động tuy khó nhưng nó mang một ý nghĩa vô cùng to lớn. Thông qua hoạt động đền ơn đáp nghĩa, lá lành đùm lá rách giáo dục cho các em tình yêu quê hương đất nước, niềm tự hào dân tộc và giáo dục các em có tinh thần trách nhiệm, có nghĩa vụ đối với cộng đồng. Các em sẽ được bồi dưỡng thêm về nhân cách, đặc biệt là tình người. Trong năm học 2021- 2022, hoạt động này được hai lớp 10A7 và 11A10 thực hiện rất tốt.

Vào dịp kỷ niệm ngày thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam 22/12 để ghi nhớ công ơn của các chú bộ đội, các anh hùng liệt sĩ, những thế hệ cha anh đi trước, chúng tôi đã tuyên truyền cho các em học sinh ý nghĩa nhân văn cao quý của ngày lễ lớn này. Sau khi tuyên truyền, chúng tôi tổ chức cho học sinh tới thăm gia đình thương binh liệt sĩ, gia đình có công với cách mạng trên địa bàn. Cách tổ chức này vừa phối hợp giáo dục truyền thống vừa rèn cho học sinh kỹ năng tự xác định giá trị, biết được những gì quan trọng, ý nghĩa đối với bản thân mình, có tác dụng định hướng cho suy nghĩ, hành động và lối sống. Đạo lí “ Uống nước nhớ nguồn ”, “ Lá lành đùm lá rách” là những truyền thống tốt đẹp của dân tộc Việt Nam. Thực hiện tốt hoạt động này góp phần giáo dục tinh thần cách mạng, nêu cao ý thức trách nhiệm của các em trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Phong trào " Nuôi lợn nhựa khuyến học", “ Tết vì người nghèo”, tặng sách vở, quần áo, đồ dùng học tập, quyên góp tiền ủng hộ cho học sinh miền núi ... đồng cảm , chia sẻ với các bạn có hoàn cảnh khó khăn được hai lớp thường xuyên tổ chức trong năm học qua. Đây là hoạt động không chỉ mang ý nghĩa giáo dục tính tiết kiệm, nâng cao ý thức, trách nhiệm của học sinh đối với cộng đồng, mà còn là việc làm thiết thực giúp nhiều học sinh khó khăn được tiếp sức đến trường, có thêm động lực để vươn lên trong cuộc sống. Qua hoạt động này, rèn luyện cho các em kỹ năng đồng cảm, chia sẻ với các bạn thiết tha hơn mình.

Các phong trào do lớp phát động đã được 100% học sinh trong lớp hăng hái tham gia. Chúng tôi đã nhận ra rằng mình đã cho các em một sự trải nghiệm thực tế còn hơn cả ngàn lời nói. Thông qua các hoạt động trên, các em đã được bồi dưỡng thêm về nhân cách, đặc biệt là tình người, sự biết ơn, trách nhiệm của bản thân đối với quê hương đất nước. Niềm tự hào về đức hy sinh, truyền thống yêu nước quý báu của dân tộc. Đồng thời, chúng tôi đã giúp các em nhận ra và có được các giá trị sống cần thiết với các em như: tinh thần đoàn kết; yêu thương con người, cảm thông, chia sẻ với những người còn gặp khó khăn hoạn nạn. Đây cũng những giá trị truyền thống quý báu của dân tộc ta.

Có thể nói, phong trào đã góp phần không nhỏ rèn luyện kỹ năng sống, giáo dục truyền thống đạo đức, giúp các em nhận ra giá trị cuộc sống, trân trọng những gì mình có và biết sống sẻ chia. Những việc làm tuy nhỏ nhưng thiết nghĩ thật ý nghĩa góp phần tạo dựng những kỷ ức tuổi học trò đẹp, làm cho các em học sinh trong mọi hoàn cảnh được gắn kết với nhau và xã hội luôn ngập tràn tính nhân văn.

Giúp đỡ nhau trong cuộc sống hàng ngày

2.4. Phối hợp giữa gia đình, nhà trường và xã hội để giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh.

Giáo dục, bồi dưỡng, rèn luyện các phẩm chất và năng lực nhằm giúp học sinh phát triển nhân cách một cách toàn diện nói chung và giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh nói riêng, là một quá trình lâu dài liên tục, diễn ra ở nhiều môi trường khác nhau, liên rất nhiều đến các mối quan hệ xã hội phức tạp. Vì thế, luôn luôn đòi hỏi sự phối hợp, kết hợp chặt chẽ của nhiều lực lượng xã hội và nhất là đòi hỏi sự quan tâm đúng cách của nhà trường, gia đình và mọi người trong xã hội.

Việc phối hợp chặt chẽ giữa giáo viên chủ nhiệm với phụ huynh, với các đoàn thể trong và ngoài nhà trường để giáo dục các em là một việc cũng rất quan trọng.

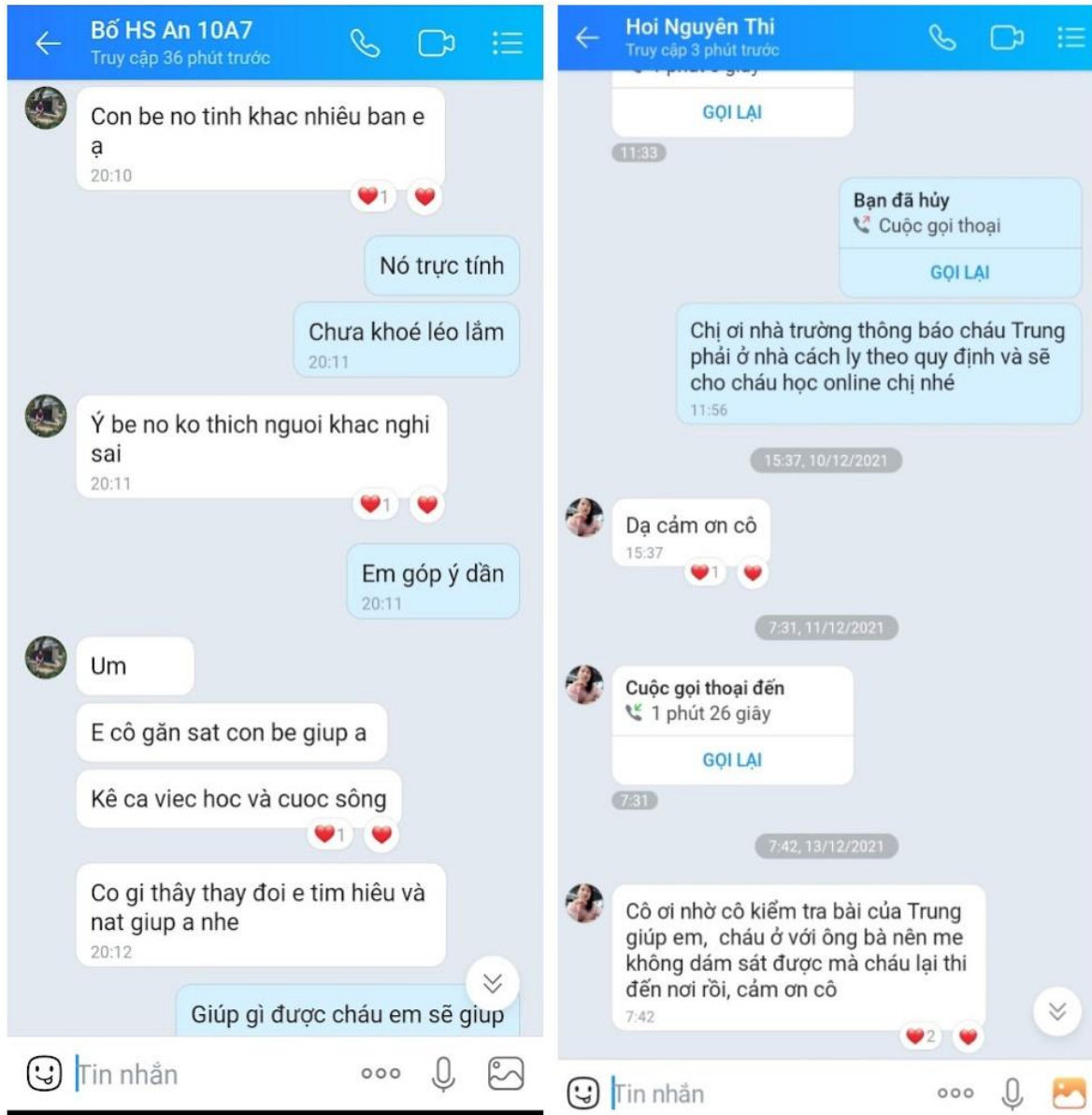
Ngay đầu năm học, giáo viên chủ nhiệm nên gặp gỡ hội trưởng hội phụ huynh lớp mình để trao đổi, thống nhất kế hoạch hoạt động của lớp. Qua đó chúng ta cũng xin được ý kiến của hội trưởng cho bản kế hoạch của giáo viên chủ nhiệm. Ngay sau đó chi hội trưởng sẽ là người kêu gọi ủng hộ của các phụ huynh trong lớp đối với kế hoạch của giáo viên chủ nhiệm.

Trong buổi họp phụ huynh đầu năm, chúng tôi đã nêu rõ cho phụ huynh biết những quy định, những chỉ tiêu phấn đấu mà lớp cũng như trường đề ra, đề nghị cha mẹ học sinh phối hợp thực hiện nhằm đạt hiệu quả giáo dục như mong muốn. Chúng tôi tuyên truyền đến toàn thể phụ huynh để họ biết được tầm quan trọng của việc giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh, để từ đó họ có những chuẩn mực hơn trong cách sống và phương pháp giáo dục cho con khi ở nhà đạt hiệu quả. Ngoài ra, chúng tôi còn thường xuyên liên lạc bằng điện thoại, thăm gia đình học sinh để nắm bắt tình hình và hướng dẫn hỗ trợ kịp thời cho những em có kỹ năng sống còn hạn chế, tư vấn thêm cho phụ huynh về cách giáo dục con em mình như: để các em tự phục vụ bản thân, giao việc vừa sức, kỹ năng ăn, nói, phép lịch sự trong giao tiếp, cách phòng tránh dịch bệnh, tai nạn giao thông, đuối nước, hỏa hoạn ... Nhờ sự phối hợp nhiệt tình giữa giáo viên chủ nhiệm và gia đình học sinh mà kết quả chất lượng giáo dục giá trị sống và kỹ năng sống của học sinh được nâng lên một cách rõ rệt. Học sinh của chúng tôi đã không còn thói quen ỷ lại vào người khác. Các em đã biết tự làm lấy việc của mình, biết lễ phép, vâng lời, đi thưa về chào, với bạn bè thì luôn nhẹ nhàng, với em nhỏ thì luôn nhường nhịn và với người lớn thì luôn kính trọng, lễ phép.

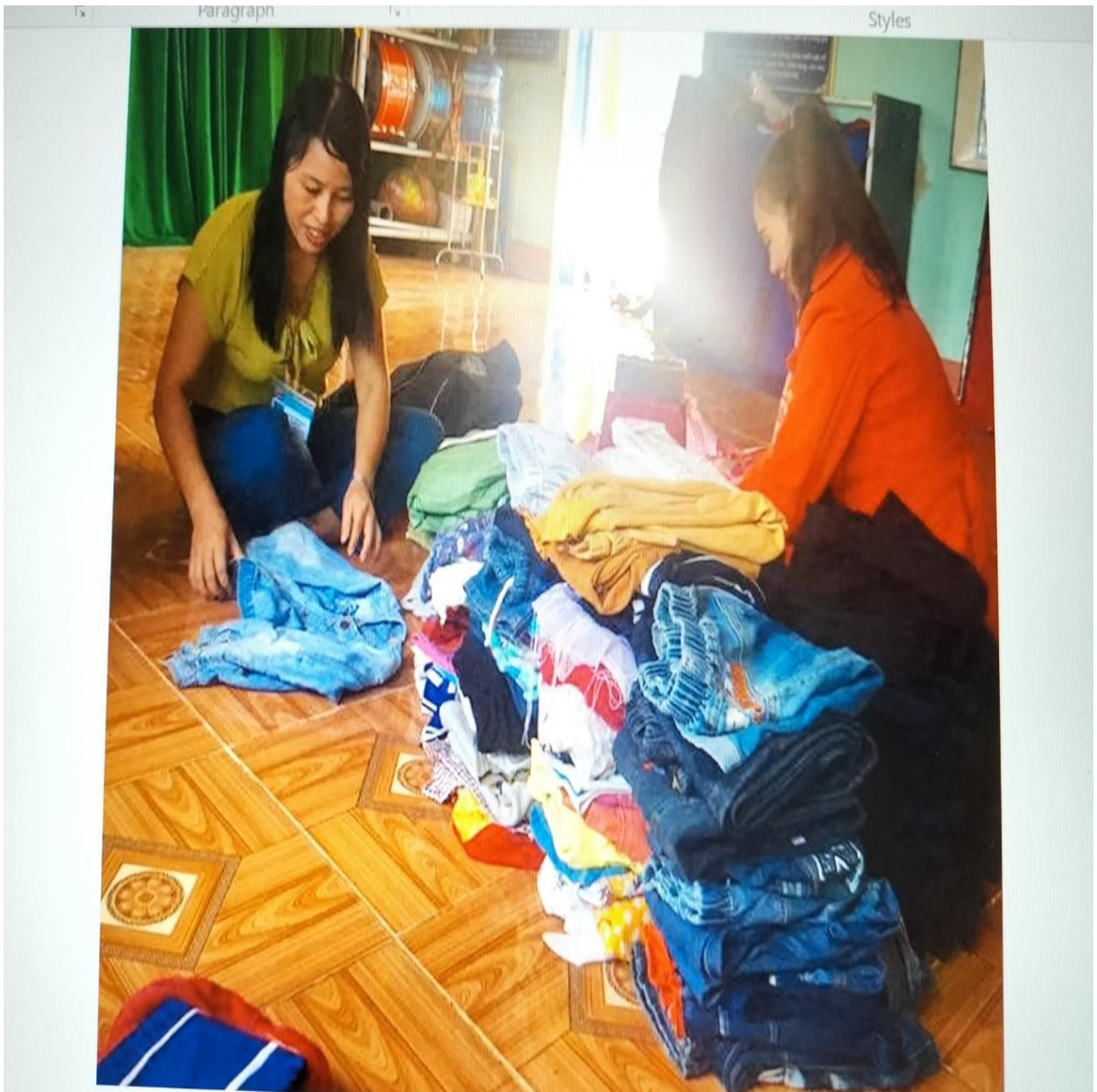
Ngoài việc phối hợp với phụ huynh trong việc giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh, chúng tôi còn chủ động nắm bắt kế hoạch hàng tuần của Nhà trường, Đoàn trường để xây dựng kế hoạch riêng phù hợp với đặc điểm tình hình của lớp và động viên, hướng dẫn các em tích cực tham gia vào hoạt động chung của lớp.

Bên cạnh đó, chúng tôi còn phối hợp với đoàn thanh niên các xóm tổ chức cho các em tham gia dọn vệ sinh đường làng ngõ xóm, giúp đỡ những gia đình neo đơn, khó khăn, những gia đình có công với cách mạng, bàn giao cho các em về sinh hoạt hè tại địa phương một cách nghiêm túc, hiệu quả.

Bằng nhiều hình thức khác nhau, bản thân chúng tôi đã giáo dục cho học sinh những giá trị sống và kỹ năng sống cơ bản có hiệu quả, thể hiện rõ nét ở sự tiến bộ của học sinh trong nhận thức, trong cư xử, đối xử tốt với bạn bè, người lớn và linh hoạt xử lý trong mọi trường hợp. Việc giáo dục giá trị sống và rèn kỹ năng sống cho học sinh qua học tập – sinh hoạt ở nhà trường là điều hết sức cần thiết cho tương lai các em. Để đạt được điều đó, giáo viên chủ nhiệm cần kiên trì, quyết tâm thực hiện từng bước và liên tục trong suốt quá trình chủ nhiệm và giảng dạy.

Tin nhắn trao đổi giữa GVCN và phụ huynh

Phụ huynh giúp đỡ GVCN và học sinh trong phong trào lớp

Chương 3. KẾT QUẢ ĐẠT ĐƯỢC CỦA VIỆC GIÁO DỤC GIÁ TRỊ SỐNG VÀ RÈN LUYỆN KỸ NĂNG SỐNG CHO HỌC SINH LỚP CHỦ NHIỆM

Sau học kì I và hai phần ba thời gian của học kì hai, năm học 2012 – 2022 triển khai thực hiện và áp dụng một số biện pháp giáo dục giá trị sống và rèn kỹ năng sống nêu trên tại hai lớp 10A7 và 11A10 trường Trung học phổ thông Diên Châu 4. Qua tiến hành khảo sát, điều tra, thăm dò, kỹ năng sống của các em học sinh, bước đầu chúng tôi thấy mình đã gặt hái được một số kết quả đáng mừng so với đầu năm thì các em tiến bộ rất nhiều. Cụ thể như sau:

3.1. Đối với tập thể lớp.

Tổng số học sinh	Kỹ năng giao tiếp tốt		Có hình thành kỹ năng giao tiếp		Kỹ năng giao tiếp chưa tốt	
	SL	%	SL	%	SL	%
88	47	53,40%	37	42,04%	4	4,54%

- Khảo sát thông qua các giờ học trên lớp:

Tổng số học sinh	Kỹ năng làm việc nhóm			
	Biết cách lắng nghe, chia sẻ, hợp tác với bạn		Chưa biết cách lắng nghe, chia sẻ, hợp tác với bạn	
	SL	%	SL	%
88	86	97%	2	3%

- Khảo sát qua hỏi han trò chuyện với học sinh, qua cuộc họp phụ huynh học sinh lần 2. Kết quả:

Tổng số HS	Kỹ năng tự phục vụ bản thân				Biết giúp đỡ gia đình những việc vừa sức			
	Tự phục vụ		Cần người lớn giúp		Tự giác làm		Chưa tự giác	
	SL	%	SL	%	SL	%	SL	%
88	87	99%	1	2%	80	91%	8	9%

- Khảo sát qua theo dõi cách ứng xử với bạn trong giờ ra chơi, khi tham gia các hoạt động, trò chơi tập thể:

Tổng số	Ứng xử với bạn trong lúc chơi, sinh hoạt tập thể
---------	--

học sinh	Biết cách ứng xử phù hợp, lịch sự với bạn khi chơi		Hay trêu đùa, cãi nhau với bạn khi chơi.	
	SL	%	SL	%
88	86	97,0%	2	3,0%

- Kết quả về học lực và hạnh kiểm học kì 1 của học sinh lớp 10A7 và 11A10 năm học 2021 – 2022 như sau:

*Học lực: Lớp 10A7:

	Giỏi		Khá		Trung bình		Yếu	
	SL	%	SL	%	SL	%	SL	%
Tổng số 44	6	13,64%	30	68,18%	8	18,18%	0	0%

Lớp 11A10:

	Giỏi		Khá		Trung bình		Yếu	
	SL	%	SL	%	SL	%	SL	%
Tổng số 44	5	11,36%	39	88,64%	0	0%	0	0%

*Hạnh kiểm: Lớp 10A7:

	Tốt		Khá		Trung bình		Yếu	
	SL	%	SL	%	SL	%	SL	%
Tổng số 44	31	70,45%	9	20,45%	3	6,82%	1	2,27%

Lớp 11A10:

	Tốt		Khá		Trung bình		Yếu	
	SL	%	SL	%	SL	%	SL	%
Tổng số 44	29	65,91%	15	34,09%	0	0%	0	0%

Nhìn lại kết quả trên cho thấy, trong năm học qua, học sinh trong lớp chúng tôi đã được hình thành rất tốt về năng lực và phẩm chất.

3.2. Đối với học sinh.

Qua việc giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống chúng tôi đã giúp các em khám phá những phẩm chất tốt đẹp vốn có của bản thân và hoàn thiện nó, đồng thời khám phá những nét đẹp trong tính cách của những người

xung quanh và giá trị của thiên nhiên, của môi trường sống. Giúp các em biết suy nghĩ tích cực, tự xây dựng cho mình một nền tảng vững chắc về nhân cách để các em có thể vươn lên trong cuộc sống, ngay cả trong những hoàn cảnh khó khăn, trắc trở, để các em biết cách tôn trọng bản thân và người khác, biết cách hợp tác, xây dựng và duy trì tình đoàn kết, thích ứng trước những đổi thay của cuộc sống. Đồng thời, các em biết tạo lập cuộc sống hạnh phúc cho bản thân và góp phần xây dựng xã hội tốt đẹp hơn. Từ đó, thấy cuộc sống của mình mang nhiều ý nghĩa.

Giáo dục giá trị sống làm nền tảng cho kỹ năng sống, để các em biết cách sử dụng những kỹ năng sống mang lại lợi ích cho bản thân trong sự hài hoà với lợi ích của gia đình và xã hội. Học sinh được giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống nhất định kỷ luật nhà trường được tôn trọng hơn, ý thức học tập tốt hơn: học sinh chăm làm bài tập, đi học đúng giờ, trong lớp giữ trật tự nghe thầy cô giảng bài, đoàn kết với bạn, quan hệ thầy- trò thân thiết.

Về nhà, các em biết thể hiện tình yêu thương, sự tôn trọng, có trách nhiệm với bản thân và mọi người trong gia đình. Đặc biệt khi trong mỗi các em có được những “Đức tâm” thì đó là gốc rễ của mọi vấn đề, nó là nơi khởi nguồn của một cuộc sống lành mạnh, lương thiện, vui tươi, biết hy sinh và biết cống hiến, biết tôn trọng những gì mình đang có và phấn đấu vì những điều tốt đẹp trong tương lai, biết sống vì mọi người và vì cộng đồng.

Tóm lại, với những biện pháp nêu trên, chúng tôi thấy kết quả giáo dục giá trị sống và kỹ năng sống của các em ngày càng được nâng lên một cách rõ rệt. Học sinh trong lớp chúng tôi chủ nhiệm đều có kỹ năng giao tiếp, hợp tác tốt, chia sẻ mạnh dạn, tự tin, kể cả những em rụt rè, ít giao tiếp nhất cũng trở nên mạnh dạn, chia sẻ tích cực, dẫn đến việc học tập của các em ngày càng được nâng cao. Các em đều có ý thức tự giác cao, tinh thần đoàn kết, biết yêu thương, giúp đỡ mọi người, đồng cảm với những hoàn cảnh éo le, biết tự chăm sóc, phục vụ bản thân, biết làm những việc vừa sức để giúp đỡ gia đình, biết chăm lo việc lớp, việc trường, biết sắp xếp đồ dùng ngăn nắp, biết đối xử đúng mực với bạn, biết quý trọng thời gian, tiền của, biết sắp xếp, lựa chọn, ưu tiên cho những khoản chi phí. Biết yêu thiên nhiên, nhận diện và hình thành năng lực đề kháng trước các cám dỗ phổ biến trong giới trẻ, biết cách chấp nhận các văn hóa, phong tục tập quán khác nhau và ứng xử phù hợp, biết cách thoát hiểm trong những tình huống thường gặp. Các em biết vận dụng những lời nói thân thiện vào thực tế, những lời chào, cảm ơn hay xin lỗi, những yêu cầu, đề nghị lịch sự,... đã trở thành thói quen được các em vận dụng hằng ngày. Các em rất hăng hái phát biểu trong tiết học.

Phụ huynh học sinh rất vui mừng phấn khởi với kết quả này của lớp. Bản thân chúng tôi đã vô cùng phấn khởi và tin tưởng vào công tác chủ nhiệm và giảng dạy của mình.

Chương 4. BÀI HỌC KINH NGHIỆM VỀ GIÁO DỤC GIÁ TRỊ SỐNG VÀ RÈN LUYỆN KỸ NĂNG SỐNG CHO HỌC SINH LỚP CHỦ NHIỆM

4.1. Giáo viên chủ nhiệm cần nhận thức được tầm quan trọng của giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh và lựa chọn nội dung giáo dục phù hợp với lứa tuổi.

Xã hội hiện đại luôn đòi hỏi con người có những kỹ năng ứng phó trước những tình huống xảy ra trong cuộc sống nên việc giáo dục giá trị sống và rèn luyện cho học sinh các kỹ năng mềm là nhiệm vụ quan trọng của công tác giáo dục kỹ năng sống. Giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống trang bị cho học sinh kiến thức, thái độ và kỹ năng phù hợp, từ đó hình thành cho học sinh những hành vi, thói quen lành mạnh, tích cực; loại bỏ những hành vi, thói quen tiêu cực trong cuộc sống; tạo cơ hội cho các em tự khẳng định mình và có khả năng xử lý mọi vấn đề xảy ra trong sinh hoạt hàng ngày.

Bên cạnh đó giáo viên cần lựa chọn nội dung giáo dục giá trị sống và các kỹ năng cần rèn luyện cho học sinh phù hợp với lứa tuổi của các em, có như vậy mới đem lại hiệu quả giáo dục.

4.2. Trong quá trình giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh cần sử dụng đa dạng các phương pháp.

Giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống được thực hiện trong gia đình, trong nhà trường và cộng đồng. Người tổ chức giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống có thể là bố mẹ, là thầy cô, là bạn cùng học hay các thành viên cộng đồng. Trong nhà trường phổ thông, giáo dục kỹ năng sống được thực hiện trên các giờ học, trong các hoạt động lao động, hoạt động đoàn thể – xã hội, hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp và các hoạt động khác. Chính vì vậy, các phương pháp giáo dục cũng trở nên đa dạng nhằm lôi cuốn sự tham gia của học sinh. Các phương pháp đó là: phương pháp động não, phương pháp nghiên cứu tình huống, phương pháp trò chơi, phương pháp hoạt động nhóm, phương pháp đóng vai... Trong quá trình giáo dục đó người giáo viên là thuyền trưởng lựa chọn và quyết định phương pháp phù hợp với từng nội dung giáo dục và đối tượng học sinh, mục đích cần đạt.

4.3. Xây dựng lớp học đoàn kết, lắng nghe, có tinh thần trách nhiệm.

Yếu tố góp phần thành công của mọi hoạt động của tập thể lớp là sự đoàn kết, là sự đồng thuận, biết lắng nghe và thể hiện tinh thần trách nhiệm của từng thành viên, tạo nền tảng cho sự phối hợp để tập thể lớp vững mạnh và giúp mỗi học sinh cùng nhau phát triển từng ngày.

Trong quá trình sinh hoạt cùng nhau mỗi học sinh có cách nhìn ở từng khía cạnh khác nhau. Vì vậy, để học sinh được thoải mái nói lên suy nghĩ của mình với sự chân thành lắng nghe của bạn khác. Điều đó vừa thể hiện sự tôn trọng nhau, vừa giúp học sinh bổ sung thêm được những kiến thức còn khuyết của mình. Đồng thời, mỗi học sinh phải ý thức được tầm quan trọng của bản

thân và nhiệm vụ được giao để tiến hành thực hiện nó một cách khoa học và tiết kiệm thời gian, không nên chỉ ỷ lại vào người khác.

4.4. Giáo viên chủ nhiệm là người luôn đồng hành cùng học sinh trong suốt quá trình giáo dục.

Giáo dục kỹ năng sống không thể hình thành trong “ngày một, ngày hai” mà đòi hỏi phải có cả quá trình: nhận thức – hình thành thái độ – thay đổi hành vi. Đây là một quá trình mà mỗi yếu tố có thể là khởi đầu của một chu trình mới. Giáo viên chủ nhiệm có thể có tác động lên bất kỳ mắt xích nào trong chu trình trên: thay đổi thái độ dẫn đến mong muốn thay đổi nhận thức và hành vi hoặc hành vi thay đổi tạo nên sự thay đổi nhận thức và thái độ. Do đó, giáo viên chủ nhiệm hãy luôn luôn đồng hành, khích lệ và động viên các em. Giáo viên chủ nhiệm lớp là linh hồn của lớp, bằng các biện pháp tổ chức, giáo dục, bằng sự gương mẫu và quan hệ tình cảm, giáo viên chủ nhiệm xây dựng khối đoàn kết trong tập thể, dìu dắt học sinh của mình trưởng thành theo từng năm tháng.

C. KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ

I. Kết luận:

Giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh lớp chủ nhiệm ở trường THPT Diễn Châu 4 là một trong những nhu cầu tất yếu của nhà trường trong thời kỳ hiện nay, thời kỳ hội nhập và phát triển, thời kỳ mà toàn thể cán bộ giáo viên và các em học sinh đang nỗ lực phấn đấu để xây dựng thương hiệu của nhà trường trong toàn ngành và trong xã hội, tiếp tục xây dựng niềm tin của phụ huynh, lãnh đạo các cấp với nhà trường. Đáp ứng được mục tiêu giáo dục và phát triển toàn diện cho học sinh toàn trường nói riêng và thế hệ trẻ Việt Nam nói chung.

Bản thân chúng tôi thiết nghĩ, giáo dục giá trị sống là nền tảng để hình thành kỹ năng sống. Bởi vì, giá trị sống chi phối hành vi của con người. Khi một con người theo đuổi một giá trị nào đó, mọi hành động của họ sẽ ảnh hưởng đến mục tiêu đạt được giá trị đó. Để đạt được mục tiêu, họ phải vận dụng nhiều kỹ năng cần thiết có liên quan để việc làm trở nên hiệu quả.

Thực chất kỹ năng sống là các giá trị thể hiện bằng hành động. Tuy nhiên, nếu quá tập trung vào các kỹ năng sống dưới góc độ “kỹ thuật hành vi” và không chứa đựng giá trị nhân văn tốt đẹp thì giáo dục kỹ năng sống kiểu này có thể dẫn đến phi đạo đức, không phù hợp với mục đích giáo dục tốt đẹp. Bởi những lý do trên mà giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh luôn là một hoạt động quan trọng, cần thiết hàng đầu. Nuôi dưỡng những giá trị sống đúng đắn, rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh không hề đơn giản, cần nhiều hoạt động, các bài học đi kèm. Giáo viên chủ nhiệm cần thường xuyên cập nhật, đưa giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống trở thành một hoạt động thường nhật.

II. Kiến nghị:

1. Đối với Ban giám hiệu nhà trường:

- Tạo điều kiện và giúp đỡ khi cần thiết cho giáo viên chủ nhiệm trong quá trình thực hiện nhiệm vụ.

- Nên nhân rộng các biện pháp giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống trong tất cả các khối, lớp.

- Chỉ đạo Đoàn trường tổ chức hoạt động tạo các sân chơi bổ ích cho học sinh có cơ hội xác định được giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống của bản thân.

2. Đối với giáo viên:

- Cùng tham gia sinh hoạt 15 phút đầu giờ và tất cả các hoạt động giáo dục với học sinh.

- Cần theo dõi, nhắc nhở, giúp đỡ, động viên các em kịp thời.

- Hỗ trợ, giúp đỡ cho những học sinh còn hạn chế về các mặt được tiến bộ.

3. Đối với các bậc phụ huynh:

- Thường xuyên quan tâm, quán xuyến đến việc học và sinh hoạt của con em mình.

- Dành nhiều thời gian ở nhà cho con em mình, thường xuyên trò chuyện cởi mở để các em có thể mạnh dạn, tự tin hơn trong giao tiếp.

Sáng kiến này chúng tôi mới chỉ áp dụng tại lớp 10A7 và 11A10 năm học 2021 – 2022 do chúng tôi chủ nhiệm và giảng dạy. Chúng tôi thiết nghĩ nếu như kinh nghiệm này được nhân rộng, thì tin rằng chất lượng giáo dục nói chung và chất lượng giáo dục giá trị sống và rèn kỹ năng sống cho học sinh lớp chủ nhiệm nói riêng, chắc chắn sẽ được nâng cao. Tuy nhiên, trong quá trình thực hiện cũng như viết sáng kiến, bản thân chúng tôi không thể tránh khỏi những thiếu sót, hạn chế, vì thế chúng tôi rất mong nhận được sự góp ý chân thành của Ban giám khảo và các bạn bè đồng nghiệp để kinh nghiệm chủ nhiệm của chúng tôi ngày một hoàn thiện hơn, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục học sinh hơn nữa và mang lại nhiều hiệu quả tốt đẹp hơn trong công tác bồi dưỡng thế hệ tương lai của đất nước.

Chúng tôi xin chân thành cảm ơn!

Diễn Châu, ngày 15- 3- 2022

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Thanh Bình, “*Một số vấn đề trong công tác chủ nhiệm lớp ở trường THPT hiện nay*”, NXB Đại học Sư phạm.
2. Công văn hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ năm học 2015 - 2016 của Bộ Giáo dục và Đào tạo
3. Diane Tillman, “*Những giá trị sống cho tuổi trẻ*”, NXB tổng hợp Thành phố Hồ Chí Minh.
4. Nguyễn Thanh Bình, “*Giáo dục kỹ năng sống cho học sinh phổ thông*”, NXB Đại học Sư phạm.
5. “*Kỹ năng công tác giáo viên chủ nhiệm*”, NXB Lao động.
6. Nguyễn Công Khanh, “*Giáo dục giá trị sống, kỹ năng sống*”, NXB Đại học Sư phạm.
7. Nguyễn Hiền Lê, “*Sống đời đáng sống*”, NXB Hồng Đức.
8. Trương Lương Thế, “*Kỹ năng mềm*”, NXB Hồng Đức.

PHỤ LỤC
PHIẾU TÌM HIỂU THÔNG TIN HỌC SINH LỚP 10A7, 11A10
NĂM HỌC 2021 – 2022

1. Họ và tên:, ngày sinh: Số ĐT

Nơi đăng kí hộ khẩu thường trú:

.....Dân tộc: Tôn Giáo

Hiện tại đang sống với ai (bố mẹ? bố hoặc mẹ? ông bà?...)

Đi học bằng phương tiện: Đoàn viên:

2. Họ và tên cha: Năm sinh.....

Nghề nghiệp (làm gì, ở đâu?):.....

.....ĐT: ...

3. Họ và tên mẹ:Năm sinh.....

Nghề nghiệp (làm gì, ở đâu?):.....

.....ĐT:

4. Số anh chị em:(Anh, chị, em.....) (đang học trường nào hay làm việc ở đâu ...)

.....

.....

5. Hoàn cảnh kinh tế gia đình: (Đánh dấu vào vào ô thích hợp)

Giàu có Khá Đủ ăn Hộ cận nghèo Hộ nghèo

(Lưu ý: Hộ nghèo và cận nghèo phải có giấy chứng nhận, HS photo nộp kèm phiếu này)

6. Diện chính sách: Con thương binh, bệnh binh: Xã bãi ngang:

7. Về kết quả học tập: (Sử dụng kết quả năm học lớp 11)

Học lực loại:.....Hạng kiểm loại.....

Môn học yếu nhất:Lí do

Môn học yêu thích nhất:.....Lí do

8. Điểm mạnh, hạn chế của bản thân:

.....

9. Các nhiệm vụ đã làm (lớp trưởng, lớp phó học tập, lớp phó VTM, LĐ, ...)

10. Dự định tương lai:

a. Thi ĐH, CĐ nhóm môn, ngành
trường, tại

b. Ước mơ làm nghề gì? Tại sao?

.....

c. Sở thích của bản thân:

Diễn Châu, ngày.... Tháng.... năm 2021.

BẢNG KẾ HOẠCH THỰC HIỆN

Thời gian	Nội dung	Người phụ trách	Cách thực hiện	Mục tiêu đạt được	Kết quả	Ghi chú
Tháng:						
Tuần 1						
Tuần 2						
Tuần 3						
Tuần 4						
Tháng:						
Tuần 1						
Tuần 2						
Tuần 3						
Tuần 4						

CÂU HỎI ĐIỀU TRA XÃ HỘI HỌC

(Dành cho học sinh lớp 10A7, 11A10)

MỘT SỐ BIỆN PHÁP GIÁO DỤC GIÁ TRỊ SỐNG VÀ RÈN LUYỆN KỸ NĂNG SỐNG CHO HỌC SINH LỚP CHỦ NHIỆM

Các em học sinh thân mến!

Tên chúng tôi là Thái Thị Mùi, Nguyễn Thị Hồng Nhung, giáo viên dạy môn GDCD trường THPT Diên Châu 4. Hiện nay, chúng tôi đang làm sáng kiến kinh nghiệm với đề tài “*Một số biện pháp giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh lớp chủ nhiệm*”. Vì vậy, chúng tôi xây dựng bảng câu hỏi dưới đây nhằm tìm hiểu thực trạng giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống ở Trường THPT Diên Châu 4, huyện Diên Châu, tỉnh Nghệ An. Những ý kiến của các em sẽ là những thông tin quý báu giúp chúng tôi hoàn thiện đề tài trên. Chúng tôi rất mong được sự hợp tác từ các em. Chúng tôi xin đảm bảo những thông tin của các bạn chỉ phục vụ mục đích nghiên cứu. Xin cảm ơn các em!

(*Em đồng ý với ý kiến nào vui lòng khoanh vào ý kiến đó*)

A. Thông tin cá nhân

1. Xin em vui lòng cho biết đôi nét về bản thân?

- Họ và tên: Nam/Nữ
- Dân tộc: Tôn giáo:
- Em là học sinh lớp:

B. Em vui lòng trả lời một số câu hỏi sau:

Câu 1. Các em đã?

(Chọn 1 đáp án)

- a. Có kỹ năng giao tiếp tốt.
- b. Hình thành kỹ năng giao tiếp
- c. Kỹ năng giao tiếp chưa tốt.
- d. Ý kiến khác:

Câu 2. Theo em, khả năng tự phục vụ bản thân của học sinh hiện nay như thế nào?

- A. Tốt
- B. Tự phục vụ
- B. Cần người lớn giúp đỡ.
- E. Ý kiến khác

Câu 3. Theo em, khả năng giúp đỡ các công việc gia đình như thế nào?

- A. Rất tự giác.
- B. Tự giác.
- C. Chưa tự giác.
- D. Ý kiến khác:

Câu 4. Trong quá trình học tập các em đã biết cách lắng nghe, chia sẻ, hợp tác với bạn hay chưa?

- A. Biết cách lắng nghe, chia sẻ, hợp tác với bạn.
- B. Chưa biết cách lắng nghe, chia sẻ, hợp tác với bạn.
- C. Không cần lắng nghe, chia sẻ, hợp tác với bạn.
- D. Ý kiến khác:

Câu 5. Bản thân em có biết ứng xử với bạn trong lúc chơi, sinh hoạt tập thể hay không?

- A. Biết cách ứng xử phù hợp, lịch sự với bạn khi chơi.
- B. Hay trêu đùa, cãi nhau với bạn khi chơi.
- C. Chưa biết cách ứng xử phù hợp, lịch sự với bạn khi chơi.
- D. Ý kiến khác:

Câu 6: Em đã được các giáo viên chủ nhiệm trước đây sử dụng biện pháp giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống chưa?

- A. Chưa bao giờ.
- B. thỉnh thoảng.
- C. Thường xuyên.
- D. Ý kiến khác:

Câu 7. Theo em, việc giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh hiện nay có cần thiết hay không?

- A. Rất cần thiết.
- B. Cần thiết.
- C. Không cần thiết.
- D. Bình thường.

Xin cảm ơn các em học sinh!

CÂU HỎI ĐIỀU TRA XÃ HỘI HỌC

(Dành cho 37 giáo viên chủ nhiệm)

THỰC TRẠNG GIÁO DỤC CHỦ NGHĨA YÊU NƯỚC VIỆT NAM CHO HỌC SINH CÁC TRƯỜNG THPT Ở HUYỆN DIỄN CHÂU, TỈNH NGHỆ AN

Kính thưa các Thầy giáo, Cô giáo!

Tên chúng tôi là Thái Thị Mùi, Nguyễn Thị Hồng Nhung, giáo viên dạy môn GDCD trường THPT Diễn Châu 4. Hiện nay, chúng tôi đang làm sáng kiến kinh nghiệm với đề tài “*Một số biện pháp giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh lớp chủ nhiệm*”. Vì vậy, chúng tôi xây dựng bảng câu hỏi dưới đây nhằm tìm hiểu thực trạng giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống ở Trường THPT Diễn Châu 4, huyện Diễn Châu, tỉnh Nghệ An. Những ý kiến của quý thầy, cô sẽ là những thông tin quý báu giúp chúng tôi hoàn thiện đề tài trên. Chúng tôi rất mong được sự hợp tác từ quý thầy, cô! Chúng tôi xin đảm bảo những thông tin của quý thầy cô chỉ phục vụ mục đích nghiên cứu. Xin cảm ơn quý Thầy, Cô!

(Thầy, Cô đồng ý với ý kiến nào vui lòng khoanh tròn vào ý kiến đó)

A. Một số thông tin về bản thân?

Họ Và tên:Nam - Nữ

Trường:

Chức vụ: A. Cán bộ quản lý B. Giáo viên

Trình độ: A. Thạc sĩ B. Cử nhân

Môn mình giảng dạy:

B. Thầy, cô vui lòng trả lời một số câu hỏi sau đây:

Câu 1. Theo quý thầy (cô) việc xác định giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống của học sinh hiện nay như thế nào?

A. Tốt

B. Bình thường

C. Còn chưa tốt

D. Ý kiến khác:

Câu 2. Theo quý thầy, cô việc giáo dục giá trị sống và rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh hiện nay có cần thiết hay không?

A. Rất cần thiết.

B. Cần thiết.

C. Không cần thiết.

D. Bình thường.

Câu 3. Để nâng cao chất lượng giáo dục chủ nghĩa yêu nước Việt Nam cho học sinh thầy/ cô đề xuất những giải pháp nào?

.....
.....
.....

Trân trọng cảm ơn quý Thầy, Cô!

Trao đổi giữa GVCN và phụ huynh

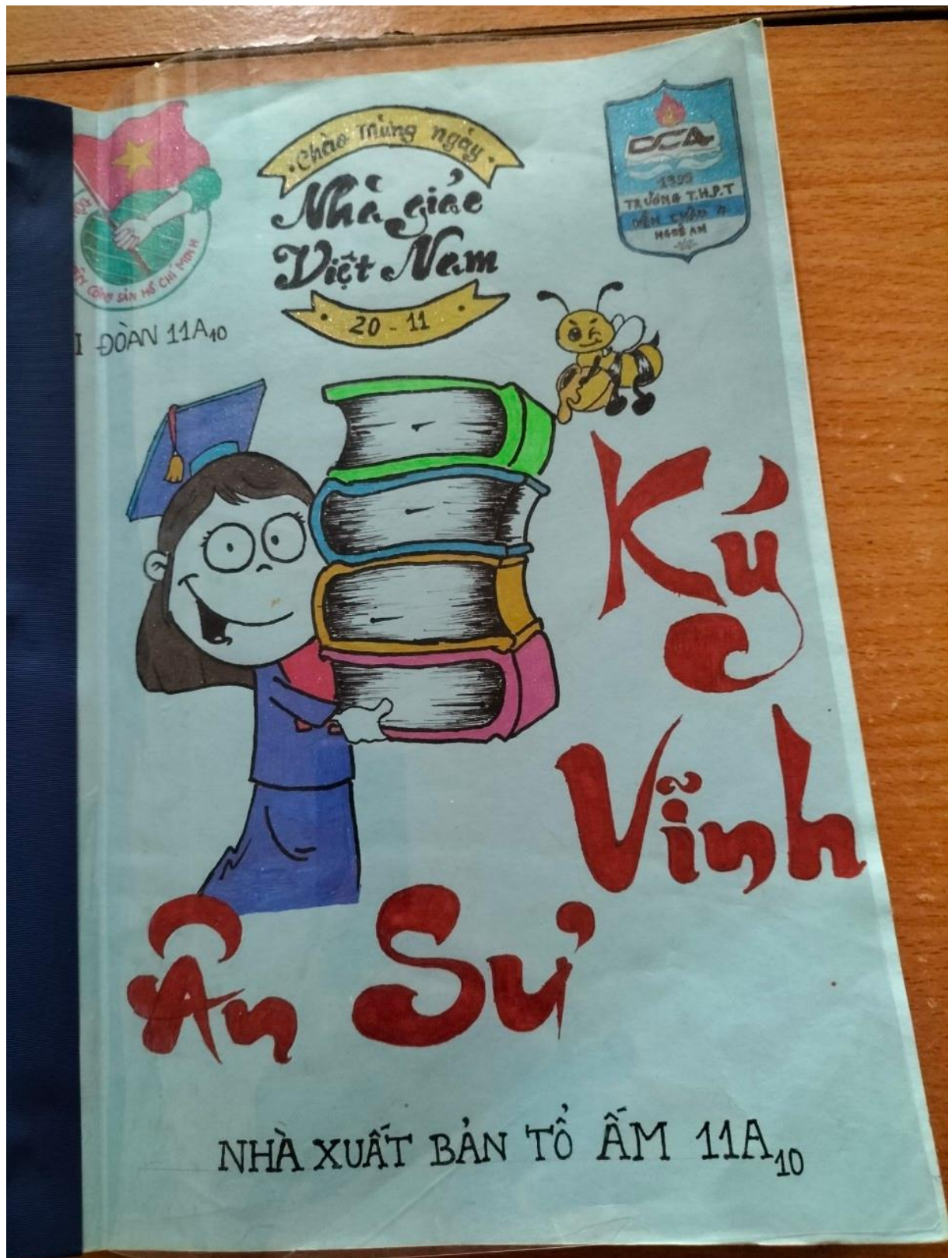

Một số hình ảnh lao động công ích của học sinh

Tết sum vầy, xuân yêu thương

Hình ảnh học sinh trang trí tập san chào mừng ngày Nhà giáo Việt Nam

CHI ĐOÀN 10A7
THPT DIỄN CHÂU 4

CHÀO MỪNG
NGÀY NHÀ GIÁO VIỆT NAM
20/11

Người
nở
mềm

Phần đặc biệt

Năm nay dịch bệnh không biết đến lúc nào chúng ta mới bắt gặp những hình ảnh như thế này nữa nhỉ?

Chúc mừng cô giáo Đào Thị Chiệp đã được Sở GD&ĐT Nghệ An bổ nhiệm chức vụ Phó hiệu trưởng trường THPT Diễn Châu 4 từ ngày 1.5.2020

Trường THPT Diễn Châu 4

Hoạt động thiện nguyện của giáo viên trường THPT Diễn Châu 4 vì Miền Nam thân yêu

Trường THPT Diễn Châu 4 với Việt Nam (Miền Nam) ruột thịt - cố gắng lên nhé những người con ở thành phố mang tên Bác.

